

KSIĄŻKA KUCHARSKA DOBRYCH PRAKTYK DYDAKTYCZNYCH

redakcja
Jakub Brdulak

WYDAWCA

Fundacja na rzecz Jakości Kształcenia

AUTOR

Jakub Brdulak

WSPÓŁPRACA REDAKCYJNA

Dominika Rafalska, Tetyana Lewińska

OPRACOWANIE GRAFICZNE

Alicja Kruszyńska

Publikacja powstała dzięki realizacji zadania publicznego „Portal Jakości Kształcenia - Dobre Praktyki Dydaktyczne” współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki otrzymanych w 2022 r. w ramach konkursu „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”.

Publikacja jest rozpowszechniana bezpłatnie.

Teksty udostępnione na licencji Creative Commons.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych 3.0 Polska (CC BY-NC-ND 3.0 pl).

ISBN 978-83-959869-3-2

Warszawa 2022

Strona projektu:

www.pjk.edu.pl

SŁOWO WSTĘPNE

Drogi Czytelniku (być może Studencie, być może Wykładowco)!

Oddajemy w Twoje ręce pierwszy zbiór przepisów na prowadzenie zajęć dydaktycznych. Książka składa się z dwóch części.

Pierwsza to przepisy przygotowane przez studentów. Ich zbiór jest otwarty, dlatego zapraszamy też Ciebie do podzielenia się własnymi pomysłami. Przepisy znajdują się bazie dobrych praktyk dydaktycznych dostępnej na Portalu Jakości Kształcenia: www.pjk.edu.pl. Niniejsza publikacja zawiera te dostępne na koniec października 2022 r. zaproponowane w głównej mierze przez studentów.

Przepisy możesz wyszukiwać według obszarów kształcenia lub słów kluczowych – znajdziesz je tutaj: <https://pjk.edu.pl/dobre-praktyki/>

**PRZYKŁADOWE, KTÓRE WSPIERAJĄ KSZTAŁCENIE
ZORIENTOWANE NA STUDENTA
(STUDENT-CENTERED LEARNING):**

UDOSTĘPNIANIE MATERIAŁÓW Z ZAJĘĆ	AKTYWIZACJA STUDENTÓW W GRUPACH WIELOKULTUROWYCH	WYBÓR PROWADZĄCYCH
WSPIERANIE STUDENCKICH KÓŁ NAUKOWYCH	GRYWALIZACJA	PROJEKTY UCZELNIANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI
INDYWIDUALNE ZAPISY NA ZAJĘCIA	WCZEŚNIEJSZA MOŻLIWOŚĆ ZALICZENIA PRZEDMIOTU	FEEDBACK 360 STOPNI

Druga część to dobre praktyki zidentyfikowane w 100 ostatnich raportach Polskiej Komisji Akredytacyjnej – narodowej agencji zapewniającej jakość. To przepisy na realizację poszczególnych kierunków (programów studiów).

Mamy nadzieję, że Książka kucharska dobrych praktyk dydaktycznych będzie dla Ciebie inspiracją. Zachęcamy do dzielenia się doświadczeniami i przepisami – tak jak w przypadku jedzenia, nie ma złych lub dobrych przepisów. Każdy ma inny smak, warto sobie wybrać to, co pasuje i podzielić się tym co się w szczególności podobało. Być może dzięki temu dana praktyka znajdzie naśladowców i w efekcie zajęcia staną się ciekawsze dla innych studentów.

PRZEPISY

część 1 PRZEPISY NA ZAJĘCIA	8
1.1. AKTYWIZACJA STUDENTÓW W GRUPACH WIELOKULTUROWYCH	9
1.2. ANGAŻOWANIE STUDENTÓW NA ZAJĘCIACH	10
1.3. CASE STUDY Z P&G	11
1.4. FEEDBACK 360 STOPNI	12
1.5. GOŚCIE Z BRANŻY NA WYKŁADACH	13
1.6. GRYWALIZACJA	14
1.7. INDYWIDUALNE ZAPISY NA ZAJĘCIA	15
1.8. KAHOOT I PADLET – JAK OBUDZIĆ STUDENTA?	16
1.9. KAIZEN	17
1.10. MOŻLIWOŚĆ BUDOWANIA ŚCIEŻKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU	18
1.11. MOŻLIWOŚĆ UCZESTNICZENIA ZDALNEGO W ZAJĘCIACH	19
1.12. NAGRYWANIE TREŚCI WYKŁADÓW I ĆWICZEŃ	20
1.13. NAUKA KRYTYCZNEGO MYŚLENIA	21
1.14. NOWOCZESNE FORMY NAUCZANIA	22
1.15. PRAKTYCZNA WIEDZA	23
1.16. PRAKTYCZNE PROJEKTY	24
1.17. PROJEKTY UCZELNIANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI	25
1.18. PROWADZENIE BADAŃ I PREZENTACJI	26
1.19. PRZEDMIOTY WE WSPÓŁPRACY Z FIRMAMI	27
1.20. TUTORING	28
1.21. UDOSTĘPNIANIE MATERIAŁÓW Z ZAJĘĆ	29
1.22. UDOSTĘPNIANIE NOTATEK (NIE TYLKO SLAJDÓW)	30
1.23. USTNE EGZAMINY	31
1.24. UŻYCI KAHOOT/QUIZÓW W TRAKCIE ZAJĘĆ	32
1.25. WCZEŚNIEJSZA MOŻLIWOŚĆ ZALICZENIA PRZEDMIOTU	33
1.26. WSPIERANIE STUDENCKICH KÓŁ NAUKOWYCH	34
1.27. WSPÓLNA LISTA ZALICZENIOWA	35
1.28. WYBÓR PROWADZĄCYCH	36
1.29. WYKŁAD ZE SPECJALISTAMI Z BRANŻY	37

1.30. WYKORZYSTANIE ZADAŃ PRAKTYCZNYCH	38
1.31. WYKORZYSTYWANIE LABORATORIÓW NA ZAJĘCIACH	39
1.32. WZBOGACENIE ZAJĘĆ O MATERIAŁY MULTIMEDIALNE	40
1.33. ZAPRASZANIE PRZEDSTAWICIELI FIRM NA UCZELNIE	41
część 2 PRZEPISY NA KIERUNKI	42
2.1. WZORNICTWO	49
2.1.1. Wyciąg głównych danych o ocenianym kierunku:	50
2.1.2. Uzasadnienie	52
2.1.3. Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelnii Certyfikatu Doskonałości Kształcenia	53
2.2. INŻYNIERIA BIOMEDYCZNA	54
2.2.1. Wyciąg głównych danych o ocenianym kierunku	55
2.2.2. Uzasadnienie	57
2.2.3. Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelnii Certyfikatu Doskonałości Kształcenia	59
2.3. BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE	60
2.3.1. Wyciąg głównych danych o ocenianym kierunku	61
2.3.2. Uzasadnienie	63
2.3.3. Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelnii Certyfikatu Doskonałości Kształcenia	64
2.4. MIĘDZYNARODOWE STOSUNKI GOSPODARCZE	65
2.4.1. Wyciąg głównych danych o ocenianym kierunku	66
2.4.2. Uzasadnienie	68
2.4.3. Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelnii Certyfikatu Doskonałości Kształcenia	70
Załącznik 1. Analiza stanu faktycznego dla kierunku wzornictwo, kryterium 2.	71
Załącznik 2. Analiza stanu faktycznego dla kierunku inżynieria biomedyczna, kryterium 2.	78
Załącznik 3. Analiza stanu faktycznego dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, kryterium 2.	94
Załącznik 4. Analiza stanu faktycznego dla kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze, kryterium 2.	100

część 1

PRZEPISY NA ZAJĘCIA

1.1. AKTYWIZACJA STUDENTÓW W GRUPACH WIELOKULTUROWYCH

Opis praktyki:

Kiedy na zajęcia uczęszczają studenci z różnych środowisk i kultur, np. z wymiany Erasmus bądź umów bilateralnych, dobrą praktyką jest przeznaczenie np. 10 min każdych zajęć na to, aby studenci, którzy dobrowolnie się zgłoszą, przygotowali prezentację na dowolny temat, mniej lub bardziej związany ze swoją kulturą oraz tematyką wykładów i ćwiczeń. W ten sposób grupa będzie miała okazję poznać się lepiej, co przełoży się na aktywność i frekwencję oraz wpłynie na poczucie przynależności studentów.

Kluczowe elementy praktyki:

- przedstawienie pomysłu prezentacji na pierwszych zajęciach;
- zebranie chętnych studentów;
- rozpisanie grafiku prezentacji na przestrzeni semestru;
- uczestnictwo w prezentacjach studentów.

Obszar nauk: inżynierijno-techniczne

Nazwa uczelni: Politechnika Warszawska

Zgłaszający dobrą praktykę: SM

1.2. ANGAŻOWANIE STUDENTÓW NA ZAJĘCIACH

Opis praktyki:

Osobiście bardzo sobie cenię, gdy zajęcia są prowadzone w sposób niestandardowy, czyli gdy studenci mają możliwość uczestniczenia w ciekawych ćwiczeniach, dyskusjach, warsztatach, burzy mózgów. Uważam, że taki rodzaj zajęć daje lepsze możliwości rozwojowe i dydaktyczne. Uczestnicy takich praktyk są w stanie zapamiętać więcej informacji, zinterpretować je i zrozumieć.

Kluczowe elementy praktyki:

- zajęcia prowadzone w otwartej formie, “na luzie”, ale nie mniej wymagające;
- zaangażowani studenci;
- kreatywni prowadzący;
- wychodzenie poza szereg;
- przełamanie barier związanych z prowadzeniem zajęć w sposób konserwatywny.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: KN

1.3. CASE STUDY Z P&G

Opis praktyki:

Prowadzący zajęcia dotyczące postępowania nabywców na rynku zorganizowali je we współpracy z firmą Procter&Gamble. Jej przedstawiciel opowiedział o firmie, wyjaśnił, jakie są jej cele. Przedstawił również problem, z jakim jedna z marek koncernu zmagają się na polskim rynku. Zadaniem studentów było zaproponowanie rozwiązań, które mogłyby go zlikwidować. Praca w grupach i burza mózgów pozwoliła wypracować wiele ciekawych rozwiązań, które potem zostały zaprezentowane na forum. Przedstawiciel firmy wraz z prowadzącymi nagrodzili najlepsze pomysły, zarówno dodatkową punktacją jak i upominkami związanymi z marką.

Kluczowe elementy praktyki:

1. Współpraca z firmą zewnętrzną, znaną większości studentów, zwiększyła zainteresowanie zajęciami i wprowadziła tak zwany „powiew świeżości”.
2. Praca oparta na realnym i bieżącym problemie, sprawiła iż opracowywanie rozwiązań miało większy sens.
3. Kontakt z przedstawicielami koncernu, sprawił iż mogliśmy zagłębić się w omawiany problem.
4. Nagroda sprawiła, iż pojawił się aspekt zdrowej rywalizacji dzięki czemu pomysły były bardzo innowacyjne.
5. Prezentacje pomysłów spowodowały, iż możliwe było poznanie różnych perspektyw spojrzenia na problem, co miało duży walor edukacyjny.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: brak informacji

1.4. FEEDBACK 360 STOPNI

Opis praktyki:

W ramach zajęć studenci mają za zadanie przygotować krótką prezentację na wskazany temat. Ciekawą i godną polecenia praktyką stosowaną przez wykładowcę jest udostępnienie krótkiej ankiety oceniającej każdą z prezentacji za pomocą narzędzia (online) automatycznie zbierającego wyniki.

Kluczowe elementy praktyki:

Zalety tego rozwiązania dotyczą wszystkich zaangażowanych stron – osoba prezentująca ma kompleksowy i różnorodny feedback od całej grupy, dzięki czemu może rozwijać swoje kompetencje. Studenci oceniający mają możliwość ustrukturyzowanego porównania różnych wystąpień oraz dodatkową motywację do pełnej uwagi podczas prezentacji kolegów. Wykładowca zaś ma pewność, że wszyscy studenci są zaangażowani nie tylko podczas swojej lub wybranych prezentacji.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: KN

1.5. GOŚCIE Z BRANŻY NA WYKŁADACH

Opis praktyki:

Jeśli plan semestru i ilość materiału do zrealizowania na to pozwala, dobrze byłoby zaprosić na wykład kogoś, kto pracuje w zakresie omawianych na wykładzie tematów. Daje to studentom poczucie, że nie uczą się tylko teorii, ale widzą, jak ktoś używa wiedzy z wykładu w pracy zawodowej.

Kluczowe elementy praktyki:

- research potencjalnych mówców (np. spośród absolwentów uczelni, poprzez LinkedIn);
- zaproszenie “osoby z branży” na wykład;
- zebranie opinii studentów po wykładzie w anonimowej ankiecie.
- research potencjalnych mówców (np. spośród absolwentów uczelni, poprzez LinkedIn);
- zaproszenie “osoby z branży” na wykład;
- zebranie opinii studentów po wykładzie w anonimowej ankiecie.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: JM

1.6. GRYWALIZACJA

Opis praktyki:

Grywalizacja w ramach zajęć jest unikalną formą, która pozwala w ciekawy sposób urozmaicić zaliczenie zajęć, jednocześnie zachęcając studentów do nauki. To dobra praktyka, która odchodzi od tradycyjnej metody zaliczania poprzez egzamin i promuje naukę na bieżąco oraz przyswajanie wiedzy w przystępny sposób. Warto ją upowszechniać ponieważ dzięki temu studenci mają więcej motywacji do nauki: krótkie zadania opierające się na mniejszej ilości materiału, które łatwiej opanować. Dodatkowo przy takim sposobie nauczania więcej wiedzy pozostaje na dłużej ponieważ nie jest to, pozbawione większego sensu, uczenie się na pamięć.

Kluczowe elementy praktyki:

- zadania oparte na niewielkiej ilości materiału;
- zróżnicowanie punktacji ze względu na poziom trudności zadania;
- urozmaicanie zadań tj. stosowanie różnych form w ciągu semestru;
- możliwość zaliczenia przedmiotu dzięki uczestnictwu w grze.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: brak informacji

1.7. INDYWIDUALNE ZAPISY NA ZAJĘCIA

Opis praktyki:

Praktyka polega na dopuszczeniu studentów do planu zajęć wykładowców i tworzeniu swojego własnego planu. Uczelnia wymaga niektórych przedmiotów (ich liczba jest odwrotnie proporcjonalna do liczby semestrów) w związku z czym student nie ma całkowitej dowolności w kwestii przedmiotów. W gestii studenta pozostaje wybór wspomnianych przedmiotów oraz ułożenie indywidualnego planu. Ponadto uczelnia umożliwia zrealizowanie specjalności w ramach toku studiów. Również do tej kwestii jej podejście jest elastyczne. W przeciwieństwie do innych uczelni, specjalność nie jest pewnym etapem studiów, ale zbiorem umiejętności, w którą uczelnia wyposaża studenta. W związku z tym, SGH w ramach specjalności wymaga od swoich studentów zaliczenia pięciu przedmiotów w ramach danej specjalności. Po raz kolejny umożliwiało zaliczenia wymaganych przedmiotów w dogodnym dla studenta momencie.

Kluczowe elementy praktyki:

- przejrzyste zasady dotyczące punktacji ECTS oraz wymogów uczelni;
- przejrzyste zasady dotyczące specjalności;
- szeroki wybór przedmiotów i specjalności;
- jednolity system wyboru przedmiotów;
- możliwość ukończenia dwóch specjalności w tym tych międzykierunkowych.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: LK

1.8. KAHOOT I PADLET – JAK OBUDZIĆ STUDENTA?

Opis praktyki:

Na zakończenie zajęć prowadzący udostępnia link do gry kahoot/padlet na temat ćwiczeń. Studenci korzystając ze smartfonów lub laptopów odpowiadają na pytania wyświetlane na monitorze. Najlepszy może otrzymać plus za aktywność (plusy z kolei można wliczyć do oceny końcowej lub wziąć pod uwagę w przypadku oceny na przełomie stopni). Pozwala to na utrzymanie zainteresowania studentów, a także bieżącą weryfikację zrozumienia tematów.

Kluczowe elementy praktyki:

- przygotowanie kahoota przed zajęciami;
- na ostatnim etapie zajęć wyświetlenie/ udostępnienie w kanale kontaktowym linku do gry;
- przeprowadzenie gry pod pseudonimami;
- wyłonienie zwycięzcy i zapisanie prawdziwych danych najbardziej uważnego słuchacza.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: AK

1.9. KAIZEN

Opis praktyki:

Dobra praktyka polegająca na dzieleniu się pomysłami dotyczącymi najdrobniejszych nawet usprawnień. Może ona stanowić podpowiedź dla kolegów odnośnie projektu, zagadnień do realizacji itd. Chodzi o to, aby nie bać się swoich pomysłów, choćby drobnych i wdrażać je w życie.

Kluczowe elementy praktyki:

- każdy ma pomysł na usprawnienie;
- najlepsze pomysły są wprowadzane;
- ciągłe doskonalenie pomysłów.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: KN

1.10. MOŻLIWOŚĆ BUDOWANIA ŚCIEŻKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Opis praktyki:

Obowiązuje nas sylabus, ale istnieje przecież możliwość wyjścia z inicjatywą projektu w ramach zaliczenia przedmiotu. Student ustala sobie typ projektu, jego harmonogram (po konsultacjach z prowadzącym). Następnie sam kontroluje realizację projektu.

Kluczowe elementy praktyki:

- inicjatywa studenta do zrobienia „czegoś więcej”;
- konsultacja z prowadzącym;
- zatwierdzenie pomysłu;
- ustalenie harmonogramu;
- realizacja pomysłu.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: brak informacji

1.11. MOŻLIWOŚĆ UCZESTNICZENIA ZDALNEGO W ZAJĘCIACH

Opis praktyki:

Choć nie ma jasnych wytycznych ministerstwa, uważam, że bardzo dobrą praktyką niektórych wykładowców jest udzielenie zgody na uczestnictwo w zajęciach zdalnie, podczas gdy część studentów woli uczęszczać na nie stacjonarnie.

Kluczowe elementy praktyki:

- polityka władz uczelni;
- dobra wola wykładowców i ich zaangażowanie.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: brak informacji

1.12. NAGRYWANIE TREŚCI WYKŁADÓW I ĆWICZEŃ

Opis praktyki:

Pandemia Covid pokazała, jak słabo polskie uczelnie były nieprzygotowane do podjęcia nauczania zdalnego. Lekcją, którą wszyscy możemy z tego wyciągnąć, jest to, że warto nagrywać materiał z zajęć. Zwłaszcza na studiach magisterskich, gdzie część studentów zaczyna pracować, uczęszczanie na nieobowiązkowe wykłady może być trudne. Nagranie wykładu ogranicza też liczbę pytań otrzymywanych pod koniec semestru przez wykładowcę.

Kluczowe elementy praktyki:

- dobre przygotowanie merytoryczne swoich zajęć;
- przygotowanie infrastruktury do nagrywania materiału;
- udostępnienie nagranych zajęć online.

Obszar nauk: inżynierijsko-techniczne

Nazwa uczelni: Politechnika Wrocławska

Zgłaszający dobrą praktykę: JSz

1.13. NAUKA KRYTYCZNEGO MYŚLENIA

Opis praktyki:

Nauka krytycznego myślenia, poddawanie w wątpliwość tez i poglądów.

Kluczowe elementy praktyki:

- wskazanie wątpliwych aspektów;
- zadawanie niewygodnych pytań;

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: brak informacji

1.14. NOWOCZESNE FORMY NAUCZANIA

Opis praktyki:

Dobrą praktyką, jaką miałam okazję dostrzec na swojej uczelni było wspieranie się technologią podczas prowadzenia zajęć. Mam tu na myśli głównie pokazywanie studentom krótkich wystąpień i wykładów zagranicznych profesorów lub praktyków biznesu. Taka praktyka z reguły wzmacniała zainteresowanie słuchaczy i pozwalała lepiej zapamiętać omawiany temat. Uważam, że dzisiejszy świat i internet daje wiele możliwości nie tylko studentom, ale i również wykładowcom i powinni oni starać się wykorzystywać te możliwości.

Kluczowe elementy praktyki:

- biegłość technologiczna prowadzącego;
- zaangażowanie wykładowców;
- zaciekawienie studentów.

Obszar nauk: inżynierijno-techniczne

Nazwa uczelni: Uniwersytet Warszawski

Zgłaszający dobrą praktykę: UN

1.15. PRAKTYCZNA WIEDZA

Opis praktyki:

Złą praktyką na wielu uczelniach jest stawianie na teorię. Dobrą – stawianie na praktykę z wykorzystaniem teorii i tłumaczenie jej na przykładach z życia.

Kluczowe elementy praktyki:

- praktyczne przykłady, które pozwalają łatwiej przyswoić i zapamiętać teorię;
- pokazywanie, że teoria nie zawsze jest zgodna z prawdą;
- anegdoty;
- mówienie o tym, jakie kompetencje są naprawdę ważne na rynku pracy.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: brak informacji

1.16. PRAKTYCZNE PROJEKTY

Opis praktyki:

Podczas jednych z zajęć miałam przyjemność opracowywać projekt o praktycznym charakterze. Dotyczył on międzynarodowych operacji logistycznych: po teoretycznym przygotowaniu przez prowadzącego studenci mieli przygotować opis procesu importu produktów z konkretnego miejsca na świecie. Projekt pozwolił zrozumieć, jakich formalności należy przy takiej operacji dopełnić, jakie spełnić warunki, jakie są prawne wymagania a także gdzie szukać potrzebnych informacji.

Kluczowe elementy praktyki:

- teoretyczne przygotowanie studentów – wykład;
- jasne określenie ram projektu i obowiązkowych elementów;
- praca własna studentów z możliwością konsultacji;
- przedstawianie i omawianie projektów.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: brak informacji

1.17. PROJEKTY UCZELNIANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI

Opis praktyki:

Dobra praktyka polega na udostępnianiu miejsca, wiedzy i innych zasobów uczelni studentom chcącym stworzyć projekt czy to dydaktyczny czy też integracyjno-promocyjny. Tak działa SGH, gdzie realizuje się wiele projektów, co stwarza studentom nieograniczone możliwości rozwoju.

Kluczowe elementy praktyki:

- brak barier komunikacyjnych;
- możliwość rozwoju, niskim kosztem (większość pomocy naukowych, merytorycznych, dydaktycznych otrzymujemy z uczelni);
- przetarte szlaki;
- zachęcanie uczelni do pracy projektowej;
- stypendia i dofinansowania jako ułatwienie i docenienie swojej pracy.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: JM

1.18. PROWADZENIE BADAŃ I PREZENTACJI

Opis praktyki:

Praktyka miałaby polegać na przygotowywaniu przez studentów kompleksowego badania w grupach. Tematy zależałyby od przedmiotów i realizowanych zagadnień. Warto stworzyć im kreatywną przestrzeń – jeżeli sami wybiorą konkretny temat z danego obszaru, istnieje większa szansa, że będą w niego bardziej zaangażowani. Takie badanie składałoby się z przygotowania research paper, czyli omówienia badanego zagadnienia najpierw teoretycznie, a następnie przeprowadzenia go w praktyce i zaprezentowania wyników oraz interpretacji na piśmie. Tworzenie research paper powinno trwać cały semestr, a na jego zakończenie studenci stworzyliby prezentację multimedialną, na której znajdowałyby się najważniejsze informacje o badaniu, wybór i relewancja tematu, sposób w jaki zostało przeprowadzone badanie i jego wyniki. Prezentacje mają posłużyć podzieleniu się wynikami pracy z resztą studentów, research paper podlega ocenie nauczyciela prowadzącego. Taka forma zapewnia duże zaangażowanie studentów w projekt, a także uczy przeprowadzać i opisywać badanie oraz zachęca do formułowania wniosków. Dodatkowo, jest to bardzo pomocna praktyka przed pisaniem prac dyplomowych.

Kluczowe elementy praktyki:

- wybór i zatwierdzenie tematów research papers;
- opracowanie części teoretycznej badanego tematu;
- przeprowadzenie badania w praktyce;
- opisanie wyników badania, sformułowanie wniosków;
- zaprezentowanie badania w formie prezentacji przed innymi studentami.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: DW

1.19. PRZEDMIOTY WE WSPÓŁPRACY Z FIRMAMI

Opis praktyki:

Stworzenie przedmiotu we współpracy z firmą (branża zależna od profilu uczelni itd.), który będzie odpowiadał na realne potrzeby rynku oraz wdrażał studentów w wyzwania, z jakimi spotkają się w przyszłej pracy.

Kluczowe elementy praktyki:

Kluczowym elementem jest przeprowadzenie zajęć w formie jak najbardziej praktycznej i warsztatowej, aby po części teoretycznej nastąpiła zadaniowa, przy merytorycznym wsparciu ekspertów z firmy.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: JW

1.20. TUTORING

Opis praktyki:

To praktyka powszechnie znana. Jej korzyści są niepodważalne. Korzystają zarówno studenci, jak i uczelnia – dzięki tej metodzie indywidualizuje nauczanie, które staje się skuteczniejsze.

Kluczowe elementy praktyki:

- osobista relacja nauczycieli akademickich ze studentami;
- możliwość indywidualnego weryfikowania osiągnięć;
- łatwość we wprowadzaniu zmian i uzupełnienia ważnych dla studenta kompetencji.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Uniwersytet Warszawski

Zgłaszający dobrą praktykę: TL

1.21. UDOSTĘPNIANIE MATERIAŁÓW Z ZAJĘĆ

Opis praktyki:

Dobłą praktyką jest dzielenie się przez wykładowców materiałami wykładowymi ze studentami. To duże ułatwienie dla studentów podczas nauki do egzaminów, ale także w trakcie semestru, gdy chcą zerknąć w aktualne zagadnienia, które są omawiane na bieżąco podczas zajęć.

Kluczowe elementy praktyki:

- zrozumienie ze strony wykładowców;
- brak obaw ze strony wykładowców, że ich materiały trafią w niepowołane ręce
- pewność wykładowców co do praktykowanego przez nich sposobu nauczania;
- lojalność studentów.

Obszar nauk: humanistyczne

Nazwa uczelni: Uniwersytet Warszawski, Wydział Zarządzania

Zgłaszający dobrą praktykę: WSz

1.22. UDOSTĘPNIANIE NOTATEK (NIE TYLKO SLAJDÓW)

Opis praktyki:

Na wykładach z przedmiotów ścisłych przydaje się tablet z rysikiem, którym wykładowca przy opisywaniu definicji i wzorów zaznacza różne elementy na slajdach, zakreśla, podpisuje, czy wprowadza praktyczne przykłady. Studenci widzą wszystkie zaznaczenia rysikiem. Ważne jest również, żeby notatki udostępniać później poprzez platformy komunikacji, np. Teams.

Dzięki temu studenci mogą skupić się na wykładzie bez stresu czy zdążyć wszystko zanotować.

Kluczowe elementy praktyki:

- wyświetlanie slajdów studentom;
- tablet z rysikiem;
- wprowadzanie przykładów do każdej z definicji;
- udostępnianie studentom slajdów i notatek.

Obszar nauk: przyrodnicze i ścisłe i społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: KG

1.23. USTNE EGZAMINY

Opis praktyki:

Dobłą, choć rzadko stosowaną, praktyką jest przeprowadzanie egzaminów ustnych. Stwarzają one możliwość dyskusji i wyrażenia swoich myśli w sposób otwarty. Te miękkie umiejętności są bardzo cenne.

Kluczowe elementy praktyki:

- zaangażowanie wykładowców;
- otwartość studentów;
- chęć rozwoju;
- egzaminy indywidualne / ustne.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: AN

1.24. UŻYCIIE KAHOOT/QUIZÓW W TRAKCIE ZAJĘĆ

Opis praktyki:

Dobłą praktyką jest użycie w trakcie zajęć platformy online do prostych quizów, np. Kahoot. Każdy student może odpowiadać przy użyciu swojego telefonu. Taka forma rywalizacji angażuje ich i może pomagać w zapamiętywaniu omawianych w trakcie zajęć pojęć.

Kluczowe elementy praktyki:

- opracowanie przez prowadzącego kilku pytań wielokrotnego wyboru przed zajęciami;
  - wprowadzenie do tematu/przypomnienie materiału z ostatnich zajęć;
  - wyświetlenie linku oraz kodu do podłączenia się przez platformę quizową przez studentów;
  - przeprowadzenie quizu ze studentami;
- (opcjonalnie)
- przyznanie plusów za aktywność trójce najlepszych studentów.

Obszar nauk: humanistyczne i społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: SzM

1.25. WCZEŚNIEJSZA MOŻLIWOŚĆ ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Opis praktyki:

Chodzi o tak zwane zerówki lub prace całoroczne, dzięki którym można uniknąć egzaminu. Student w toku semestru zdobywa punkty za aktywność, pracę na zajęciach, pracę w domu itp. dzięki czemu otrzymuje zaliczenie bez obowiązku pisania egzaminu, który często nie pokrywa się z wiedzą, a raczej z umiejętnością zapamiętywania, lub alternatywnie otrzymuje możliwość napisania egzaminu we wcześniejszym terminie – przed sesją egzaminacyjną.

Kluczowe elementy praktyki:

- możliwość wcześniejszego zaliczenia przedmiotu;
- utrwalanie wiedzy w ciągu roku;
- weryfikacja wiedzy w sposób tradycyjny (egzamin) lub na bieżąco na zajęciach.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: WK

1.26. WSPIERANIE STUDENCKICH KÓŁ NAUKOWYCH

Opis praktyki:

Studenckie koła naukowe i inne organizacje studenckie na SGH bardzo silnie wspierają władze uczelni. Mają one budżet od uniwersytetu i partnerów. Przez to koła nie są jedynie dodatkiem dla pasjonatów. Studenci od początku pierwszego roku angażują się w ich działalność zdobywając doświadczenie, działając praktycznie oraz zawiązują bliskie znajomości. Koła prowadzą wiele projektów mających praktyczny charakter. Nowi członkowie kół szybko wdrażają się w ich działanie i przez to od razu pracują nad praktycznymi, pozaakademickimi projektami przez co bardzo szybko mogą pochwalić się wynikami i umiejętnościami. Współpraca pracodawców z kołami sprawia, że jej członkowie często dostają oferty pracy bezpośrednio od partnerów i szybko odnajdują się na rynku pracy.

Kluczowe elementy praktyki:

- wsparcie angażowania się studentów ze strony władz: podkreślenie, że studenckie koła naukowe są ważne a nie drugorzędne w procesie studiowania;
- zaangażowanie studentów w praktycznych projektach;
- nacisk na budowanie więzi członków kół poprzez integrację;
- współpraca z zewnętrznymi partnerami, pracodawcami;
- rozsądny budżet dla organizacji, pozwalający jej bez problemu finansować koła naukowe.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: AW

1.27. WSPÓLNA LISTA ZALICZENIOWA

Opis praktyki:

W każdym semestrze grupa prowadzi udostępniony wszystkim jej członkom dytowałny plik Excel, w którym notowane są elementy potrzebne do zaliczenia każdego przedmiotu (np. test, praca, prezentacja) wraz ze wszystkimi najważniejszymi elementami (np. liczba stron, termin nadesłania, forma). Dzięki temu jest pewność, że mamy spójne i zbieżne z instruktążem danego wykładowcy rozumienie oczekiwań.

Kluczowe elementy praktyki:

- narzędzie: każdy członek ma dostęp i uprawnienia do edytowania pliku;
- zaangażowanie członków koła;
- dokładność: nie dodajemy tych samych elementów, zwracamy uwagę, czy zrozumieliśmy wytyczne w ten sam sposób;
- w przypadku wątpliwości, omawiamy temat.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: brak informacji

1.28. WYBÓR PROWADZĄCYCH

Opis praktyki:

Dobłą praktyką w Szkole Głównej Handlowej jest możliwość wyboru przez studentów wykładowców z danego przedmiotu. Studenci mogą zasięgnąć opinii swoich poprzedników i wybrać odpowiedniego prowadzącego, który spełni ich oczekiwania, a sylabus przedmiotu pokryje się z ich zainteresowaniami.

Kluczowe elementy praktyki:

- zasięgnięcie informacji dotyczącej prowadzącego;
- porównanie ofert;
- wybór odpowiedniego wykładowcy;
- spełnienie oczekiwań studentów.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: KZ

1.29. WYKŁAD ZE SPECJALISTAMI Z BRANŻY

Opis praktyki:

Prowadzący przedmiot Projektowanie procesów wymiany ciepła, zorganizowała podczas jednego z wykładów spotkanie online ze specjalistami z firmy Veolia Energia Warszawa – jeden z głównych dostawców ciepła. Na spotkaniu studenci dowiedzieli się, w jaki sposób w Warszawie dostarczane jest ciepło, jak działa sieć ciepłownicza, jakie aspekty wymiany ciepła są. Podczas spotkania można było również poznać aspekty finansowo-biznesowe prowadzenia firmy świadczącej usługi ciepłownicze.

Kluczowe elementy praktyki:

- zapoznanie studentów z zastosowaniem nauk w przemyśle;
- zapoznanie z potencjalnym miejscem praktyk/stażu/pracy;
- urozmaicenie materiału wykładowego.

Obszar nauk: inżynierijno-techniczne

Nazwa uczelni: Politechnika Warszawska

Zgłaszający dobrą praktykę: WJ

1.30. WYKORZYSTANIE ZADAŃ PRAKTYCZNYCH

Opis praktyki:

Studenci mają dostęp do studiów przypadku z czołowych firm z danej branży. Wymaga się od nich przeprowadzenia projektu, który zmusi ich do wykorzystania zagadnień teoretycznych na wykonania zadań praktycznych.

Kluczowe elementy praktyki:

- zastąpienie egzaminu projektem;
- zadania na przykładach;
- zachęcanie studentów do samodzielności w pracy;
- pokazywanie ciekawych przykładów praktycznych;
- spotkania z ludźmi z branży.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Zgłaszający dobrą praktykę: MP

1.31. WYKORZYSTYWANIE LABORATORIÓW NA ZAJĘCIACH

Opis praktyki:

Laboratoria z przedmiotu technologie mikroelektroniczne prowadzone są w sposób swobodny i bezstresowy. Nie obowiązują tzw. wejściówki, a tematy wprowadzane są w sposób prosty i zrozumiały. Prowadzący podchodzą do studentów z otwartością, cierpliwością, humorem. Czuć spokojną, radosną, przyjemną atmosferę. Laboratoria prowadzone są w sposób profesjonalny, a wybrane do nich tematy i zagadnienia są ciekawe, zazębiają się z innymi tematami, co wpływa na spójność przekazu.

Kluczowe elementy praktyki:

Otwartość na studenta

Ciekawe zagadnienia

Zagadnienia, które zazębiają się z innymi zajęciami laboratoryjnymi

Bezstresowość, która motywuje do pochłaniania wiedzy

Obszar nauk: inżynierijno-techniczne

Nazwa uczelni: Politechnika Śląska

Zgłaszający dobrą praktykę: brak informacji

1.32. WZBOGACENIE ZAJĘĆ O MATERIAŁY MULTIMEDIALNE

Opis praktyki:

Jeśli tylko jest to możliwe, wykłady i ćwiczenia powinny wzbogacać materiały multimedialne – galerie zdjęć, nagrania z webinarów czy filmy na Youtube. O wiele bardziej przyciągną uwagę studentów bardziej niż monotonne slajdy.

Kluczowe elementy praktyki:

- zaplanowanie czasu na materiały multimedialne w trakcie zajęć;
- znalezienie odpowiednich materiałów skorelowanych z treścią wykładu;
- anonimowa ankieta badająca satysfakcję studentów.

Obszar nauk: społeczne

Nazwa uczelni: Queens University, Kingston, Kanada

Zgłaszający dobrą praktykę: SM

1.33. ZAPRASZANIE PRZEDSTAWICIELI FIRM NA UCZELNIE

Opis praktyki:

Uczelnia zaprasza przedstawicieli czołowych firm, aby podzielili się ze studentami historiami o codzienności swojej pracy czy zachęcili ich do podjęcia stażu w ich firmie. To niezwykle wartościowe doświadczenie dla młodych, którzy rozpoczynają edukację wyższą i szukają swojej drogi zawodowej.

Kluczowe elementy praktyki:

Nawiązywanie stałej współpracy z uczelnią. Firmy często sponsorują lub współpracują przy organizacji wydarzeń naukowych czy konferencji organizowanych przez studentów. SGH jako jedna z nielicznych uczelni w Polsce daje tak wiele możliwości poznania rynku pracy w Polsce. Pomaga to również zdobyć wiedzę merytoryczną z danego tematu oraz pomaga w zdobyciu pewności siebie.

Obszar nauk: humanistyczne i społeczne

Nazwa uczelni: Queens University, Kingston, Kanada

Zgłaszający dobrą praktykę: ACh

część 2

PRZEPISY NA KIERUNKI

Przedmiotem analizy jest kryterium drugie oceniane przez Polską Komisję Akredytacyjną:

realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

W skład powyższego kryterium wchodzi następujące standardy (Załącznik nr 2 Statutu PKA), które szczegółowo oceniają zespoły PKA:

dla profilu ogólnoakademickiego:

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

dla profilu praktycznego: większość standardów jest identycznych.

Inaczej brzmią tylko poniższe:

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Identyfikowanie dobrych praktyk polegało na analizie tych zawartych w raportach zespołów oceniających Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Przeanalizowano 100 ostatnich raportów oceniających dostępnych publicznie w bazie ocen Polskiej Komisji Akredytacyjnej na stronie internetowej PKA: <https://www.pka.edu.pl/ocena/baza-uczelni-jednostek-i-kierunkow-ocenionych/> (stan na dzień 24 października 2022 roku).

Zidentyfikowano cztery dobre praktyki dotyczące następujących kierunków:

1. Wzornictwo w Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie;
2. Inżynieria biomedyczna w Politechnice Śląskiej w Gliwicach;
3. Bezpieczeństwo wewnętrzne w Akademii Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni;
4. Międzynarodowe stosunki gospodarcze w Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu.

Prezentacja dobrych praktyk to wyciąg z raportów zespołów oceniających.

Obejmuje trzy punkty:

- 1) Wyciąg głównych danych o ocenianym kierunku za raportem zespołu oceniającego.

Dane te są prezentowane w części wstępnej raportów zespołu oceniającego jeszcze przed oceną poszczególnych kryteriów.

- 2) Uzasadnienie zawarte przy ocenie kryterium 2. w raporcie zespołu oceniającego. Uzasadnienia poszczególnych kryteriów w raportach są poprzedzone analizą stanu faktycznego, są to przeważnie bardzo rozbudowane opisy, stąd nie zostały umieszczone w tym opracowaniu. Jednakże Czytelnik ma możliwość zapoznania się z nimi po ściągnięciu raportu (link na stronie tytułowej każdej dobrej praktyki).
- 3) Opis dobrej praktyki zawarty również przy ocenie kryterium 2. w raporcie zespołu oceniającego.

Wszystkie, opisane poniżej, dobre praktyki dotyczą kierunków realizowanych na profilach ogólnoakademickich.

W załącznikach umieszczono pełen opis stanu faktycznego dotyczący prezentowanych w niniejszym rozdziale uczelni znajdujący się w raportach PKA w ramach kryterium 2.

2.1. WZORNICTWO

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Źródło grafiki:

<https://www.asp.krakow.pl/templates/asp/images/logo-asp.svg>

wyciąg z raportu:

https://www.pka.edu.pl/wp-content/epka/ocena_i/2022/09/15/wzornictwo_ASP_Krakow.pdf

Uczelnia: Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Kierunek: wzornictwo

Ocena zrealizowana w terminie: 26-27 maja 2022 roku

Profil: ogólnoakademicki

2.1.1. Wyciąg głównych danych o ocenianym kierunku

Ocenię podlegały studia pierwszego stopnia:

NAZWA KIERUNKU STUDIÓW	WZORNICTWO	
Poziom studiów (studia I stopnia, studia II stopnia, jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	7 semestrów / 211 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	program studiów nie przewiduje praktyki	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-2D -3D	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Stacjonarne	Niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	112	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	3406	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	113	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	115	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	65	-

Źródło: Raport zespołu oceniającego, s. 4.

Ocenię podlegały też studia drugiego stopnia:

NAZWA KIERUNKU STUDIÓW	WZORNICTWO	
Poziom studiów (studia I stopnia, studia II stopnia, jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry /120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	program studiów nie przewiduje praktyki	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat, magister	
	Stacjonarne	Niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	33	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1638	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	66	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	72	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	63	-

Źródło: Raport zespołu oceniającego, s. 4-5.

2.1.2. Uzasadnienie

Treści programowe kierunku wzornictwo są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni, a także są kompleksowe i specyficzne w obszarze zajęć tworzących program studiów i zapewniają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Kierunek ma katalog efektów uczenia się charakterystyczny dla kierunku o charakterze projektowym, pozwalający studentom realizować zakładane efekty, poprzez zdobycie wiedzy i umiejętności związanych z wzornictwem, zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu studiów, wraz ze wszystkimi elementami wiedzy, umiejętności i kompetencji w obszarze warsztatu projektanta. Program studiów oraz karty przedmiotów pozwalają na organizację i dobór metod kształcenia, które są gwarantem osiąganych efektów.

Strona merytoryczna i formalna planu studiów, jakość prac studenckich, profesjonalizm pedagogów i zaangażowanie w proces dydaktyczny, poparty mierzalnymi efektami, oraz bardzo dobra współpraca na polu badań naukowych i współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, uprawnia do stwierdzenia, iż kierunek doskonale wypełnia kryteria dotyczące sposobu przekazywania treści programowych studentom, organizacji zajęć i sposobów / metod kształcenia.

Przedmiot praktyczny, realizowany w instytucjach zewnętrznych, imponujące działania projektowe prowadzone wraz z otoczeniem gospodarczym, instytucjami kultury i organizacjami społecznymi są bardzo ważnym i budującym jakością elementem programu studiów, realizowanym przez uczelnie z należytą dbałością i w więcej niż pełnym zakresie.

Program i jego realizację charakteryzuje profesjonalizm i doskonała jakość, zarówno w obszarze merytorycznym, jak i organizacyjno-wykonawczym. Rozwój kierunku jest ograniczony jedynie możliwościami lokalowymi wydziału.

2.1.3. Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Należy podkreślić pełny i nowoczesny sposób zbudowania i realizacji programu studiów projektowych w oparciu o aktualną wiedzę, kompetencje oraz współpracę z podmiotami zewnętrznymi, co przyczynia się do podtrzymania wysokiej pozycji wydziału na tle innych szkół projektowych.

2.2. INŻYNIERIA BIOMEDYCZNA

**Politechnika
Śląska**

Źródło grafiki:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/34/Logo_PolSl.svg/1200px-Logo_PolSl.svg.png

wyciąg z raportu:

https://www.pka.edu.pl/wp-content/epka/ocena_i/2022/08/31/raport.pdf

Uczelnia: Politechnika Śląska

Kierunek: inżynieria biomedyczna

Ocena zrealizowana w terminie: 10-11 maja 2022 roku

Profil: ogólnoakademicki

2.2.1. Wyciąg głównych danych o ocenianym kierunku

Ocenię podlegały studia pierwszego stopnia:

NAZWA KIERUNKU STUDIÓW	INŻYNIERIA BIOMEDYCZNA	
Poziom studiów (studia I stopnia, studia II stopnia, jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	inżynieria biomedyczna	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	7 semestrów /210 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	4 tygodnie / 120 godzin / 4 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> - informatyka i aparatura medyczna - inżynieria wyrobów medycznych - Information Systems in Medicine (w języku angielskim) 	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	inżynier	
	Stacjonarne	Niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	337	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia studentów	2820	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	108	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	140-146 w zależności od specjalności	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	88-93 w zależności od specjalności	-

Źródło: Raport zespołu oceniającego, s. 5.

Ocenię podlegały też studia drugiego stopnia:

NAZWA KIERUNKU STUDIÓW	INŻYNIERIA BIOMEDYCZNA	
Poziom studiów (studia I stopnia, studia II stopnia, jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	inżynieria biomedyczna	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	3 semestry /90 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> - informatyka w medycynie - inżynieria wytwarzania implantów, sprzętu szpitalnego oraz rehabilitacyjnego - mechatronika i sprzęt medyczny - przetwarzanie i analiza informacji biomedycznej 	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister inżynier	
	Stacjonarne	Niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	45	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia studentów	1155	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia studentów	47	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	81	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	88-93 w zależności od specjalności	-

Źródło: Raport zespołu oceniającego, s. 5-6.

2.2.2. Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie inżynieria biomedyczna, do której kierunku jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie.

Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia tychże efektów wyrażony punktami ECTS w stosunku do szacowanego czasu pracy własnej studenta został poprawnie określony. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów spełnia wymagania określone w obowiązujących przepisach. Sekwencja zajęć, a także dobór ich form i proporcje liczby godzin realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Harmonogram realizacji programu studiów umożliwia wybór zajęć, zgodnie z obowiązującymi przepisami, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Harmonogram realizacji programu studiów obejmuje zajęcia lub grupy związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS. Harmonogram realizacji programu studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego, umożliwiające osiągnięcie znajomości języka obcego na poziomie B2 na studiach pierwszego stopnia i B2+ na studiach drugiego stopnia.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Umożliwiają również przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunku jest przyporządkowany, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym

zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się, a treści programowe określone dla praktyk i ich umiejscowienie w harmonogramie realizacji programu studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad nimi z ramienia uczelni oraz ich opiekunowie, realizacja, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach podlegają systematycznej ocenie.

Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

2.2.3. Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Wyróżniające metody i formy kształcenia studentów kierunku, bazujące na zdobyciach nowoczesnej techniki związanej przede wszystkim z wykorzystaniem metod komputerowych i technologii informatycznych, rozwijające umiejętności pracy zespołowej zarówno w trakcie realizacji projektów studentów, jak i aktywności na zajęciach prowadzonych metodami, mającymi na celu wyzwalanie postaw twórczych, badawczych, innowacyjnych, których treści są zdywersyfikowane i charakteryzują się wysokim stopniem zaawansowania; model uczenia się we współpracy rozwijany m.in. poprzez projekty: program mentoringowy z przemysłem (wraz ze stypendiami mentorskimi), kształcenie zorientowane projektowo – ogólnouczelniane projekty Project-Based Learning jako nowoczesna forma kształcenia, angażująca studentów z różnych kierunków studiów.

Należy też zwrócić uwagę na prowadzenie wybranych zajęć w systemie blokowym, w którym zajęcia realizowane są w czasie krótszym niż jeden semestr.

Metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie C1 (Studenci, którzy opanowali język na poziomie B2 w ramach studiów mogą wybrać lektoraty prowadzone na poziomie C1).

2.3. BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE

Źródło grafiki:

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e0/Logoamw.svg/220px-Logoamw.svg.png>

wyciąg z raportu:

https://www.pka.edu.pl/wp-content/epka/ocena_i/2022/08/23/45_bezpiecze%C5%84stwo_wewn%C4%99trzne_AMW_Gdynia_1.pdf

Uczelnia: Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni

Kierunek: bezpieczeństwo wewnętrzne

Ocena zrealizowana w terminie: 29-30 kwietnia 2022 roku

Profil: ogólnoakademicki

2.3.1. Wyciąg głównych danych o ocenianym kierunku

Ocenie podlegały studia pierwszego stopnia:

NAZWA KIERUNKU STUDIÓW	BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE	
Poziom studiów (studia I stopnia, studia II stopnia, jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne / niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki o bezpieczeństwie - 100%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów /180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	150 godzin	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1.- administracja bezpieczeństwa i porządku publicznego 2. zarządzanie kryzysowe 3. kryminalistyka i detektywistyka 4. ratownictwo wodne	
	Stacjonarne	Niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	172	68
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1. 2354 2. 2352 3. 2283 4. 2358	1. 1529 2. 1517
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1. 97,5 2. 98,5 3. 94,5 4. 98,0	1. 62,5 2. 62,0
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	1. 142 2. 141 3. 133 4. 119	1. 142 2. 141
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	63	63

Źródło: Raport zespołu oceniającego, s. 6-7.

Ocenię podlegały też studia drugiego stopnia:

NAZWA KIERUNKU STUDIÓW	BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE	
Poziom studiów (studia I stopnia, studia II stopnia, jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne / niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki o bezpieczeństwie	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry /120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	-	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1.- administracja bezpieczeństwa i porządku publicznego 2. zarządzanie kryzysowe	
	Stacjonarne	Niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	74	80
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1. 1429 2. 1435	1. 876 2. 882
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1. 61,1 2. 61,3	1. 38,1 2. 38,6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	1. 101 2. 98	1. 101 2. 98
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	45	45

Źródło: Raport zespołu oceniającego, s. 7-8.

2.3.2. Uzasadnienie

Programy studiów na ocenianym kierunku, jak też organizacja i przebieg procesu kształcenia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Są one kompleksowe, zgodne z aktualnym stanem wiedzy obejmującej dyscyplinę nauki o bezpieczeństwie oraz realizowane we właściwej kolejności. Program studiów pozwala studentom na osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Poszczególne, kierunkowe efekty uczenia się zostały rozwinięte na poziomie specjalności oraz są realizowane na różnych zajęciach, a ich osiąganie umożliwiają uszczegółowione treści programowe oraz metody i narzędzia nauczania adekwatne do efektów i treści kształcenia. Sekwencja poszczególnych zajęć jest prawidłowa, a metody i narzędzia kształcenia zostały zadedykowane właściwie umożliwiając osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Praktyki stanowią istotną część procesu edukacji na ocenianym kierunku studiów, a czas i miejsce ich realizacji jest dobrane właściwe dla ocenianego kierunku.

2.3.3. Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Dobłą praktyką jest posiadanie przez uczelnię platformy e-learningowej, dzięki której nauczyciele akademicy mają możliwość prowadzenia zajęć umożliwiającą w jednym miejscu zebranie spotkań wirtualnych, zajęć z materiałami, korespondencji ze studentami, itp. Platforma umożliwia planowanie zajęć i przeprowadzenie ich w oparciu o oprogramowanie Ms-Teams oraz ZOOM, a nauczyciele mają też możliwość korzystania z innych narzędzi kształcenia na odległość, w tym oprogramowania służącego do weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się, np. Quizzy.

2.4. MIĘDZYNARODOWE STOSUNKI GOSPODARCZE

Źródło grafiki:

https://ue.poznan.pl/data/upload/articles_download/41868/20151002/logo_uep_ziel_cmyk.jpg

wyciąg z raportu:

https://www.pka.edu.pl/wp-content/epka/ocena_i/2022/06/21/53_miedzynarodowe_stosunki_gospodarcze_UE_Poznan.pdf

Uczelnia: Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Kierunek: międzynarodowe stosunki gospodarcze

Ocena zrealizowana w terminie: 10-11 marca 2022 roku

Profil: ogólnoakademicki

2.4.1. Wyciąg głównych danych o ocenianym kierunku

Ocenię podlegały studia pierwszego stopnia:

NAZWA KIERUNKU STUDIÓW	MIĘDZYNARODOWE STUDIA GOSPODARCZE	
Poziom studiów (studia I stopnia, studia II stopnia, jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	ekonomia i finanse - 68% nauki o zarządzaniu i jakości - 32%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów /180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- zrównoważona gospodarka wiatowa - biznes międzynarodowy	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Stacjonarne	Niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	475	40
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1800 godzin	1076 godzin
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	91	45
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	152	152
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	71	78

Źródło: Raport zespołu oceniającego, s. 5.

Ocenię podlegały też studia drugiego stopnia:

NAZWA KIERUNKU STUDIÓW	MIĘDZYNARODOWE STUDIA GOSPODARCZE	
Poziom studiów (studia I stopnia, studia II stopnia, jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	ekonomia i finanse - 68% nauki o zarządzaniu i jakości - 32%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry /120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> - International bussines - logistyka międzynarodowe - przedsiębiorstwo i dyplomacja gospodarcza w Europie - zarządzanie i finanse międzynarodowe 	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Stacjonarne	Niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	131	30
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia studentów	1200 godzin	720 godzin
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia studentów	60-61	27
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	102	102
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	47	36

Źródło: Raport zespołu oceniającego, s. 6.

2.4.2. Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z kierunkowymi i zajęciowymi efektami uczenia się. Uwzględniają one aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej prowadzonej w Uczelni w tych dyscyplinach.

Łączny nakład pracy wyrażony w punktach ECTS przyjęty w programach studiów I i II stopnia jest zgodny z przepisami, a struktura punktów przypisanych do grup zajęć i poszczególnych zajęć jest właściwa z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów dla poszczególnych ich grup pozwala na osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Udział punktów ECTS przypisanych do tych zajęć stanowi ponad połowę przyjętych dla całego programu studiów prowadzonych w formach stacjonarnych, co jest zgodne z wymaganiami. Sekwencja realizacji zajęć jest prawidłowa z punktu widzenia następstwa i powiązania treści programowych oraz umiejętności w ich ramach kształtowanych. Proporcje form zajęć na studiach I i II stopnia realizowanych w poszczególnych formach są dostosowane do ogólnoakademickiego profilu kształcenia. Wykłady stanowią na studiach stacjonarnych I i II stopnia 52-54%, a na niestacjonarnych około 50% łącznej liczby godzin zajęć, przy czym większość zajęć jest prowadzona w jednocześnie formie wykładu i ćwiczeń, co pozwala na osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Studenci mają zapewnioną możliwość wyboru w szerokim zakresie zajęć a łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru spełnia wymagania określone w przepisach. W programie studiów zostały uwzględnione zajęcia obejmujące treści programowe z dziedziny nauk humanistycznych, których nie można w sposób jednoznaczny i w wymaganym zakresie punktów ECTS przyporządkować do tej dziedziny. Uczelnia podjęła działania zmierzające do zgodnego z wymaganiami poszerzenia zakresu zajęć z dziedziny nauk humanistycznych.

Do zajęć związanych z przygotowaniem studentów do działalności naukowej bądź udziałem w niej na studiach I i II stopnia została przyporządkowana ponad połowa punk-

tów ECTS przyjętych dla całego programu. Program studiów stacjonarnych I stopnia przewiduje naukę dwóch języków obcych, a studiów niestacjonarnych jednego. Na studiach II stopnia nie ma lektoratu i kształtowanie kompetencji w zakresie znajomości języka obcego oparte jest na zajęciach prowadzonych w języku obcym. Program studiów nie przewiduje prowadzenia zajęć za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. W okresach występowania ograniczeń w prowadzeniu zajęć w siedzibie uczelni następowało zgodnie z ogólnie obowiązującymi regulacjami przejście na nauczanie w trybie hybrydowym bądź zdalnym w formie zajęć prowadzonych synchronicznie na platformie MS Teams. Zajęcia na obydwu poziomach studiów prowadzone są w oparciu o szeroki zestaw metod dydaktycznych, prawidłowo dostosowanych do poszczególnych zajęć. Wykorzystywane są nowoczesne metody i wspomagające je narzędzia i techniki pozwalające na osiągnięcie przez studentów wszystkich przyjętych dla poszczególnych przedmiotów i całych studiów efektów uczenia się. Metody kształcenia pozwalają na przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych lub udziału w nich. Metody kształcenia stosowane na lektoratach i wykładach w języku obcym pozwalają na nabycie przez studentów kompetencji językowych w zakresie posługiwania się fachowym językiem obcym na wymaganym poziomie odpowiednio B2 i B2+. Metody i techniki kształcenia na odległość, w okresie przed wprowadzeniem regulacji związanych z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się pandemii, wykorzystywane były jedynie pomocniczo. Program studiów stwarza szerokie możliwości dostosowania procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Organizacja procesu nauczania umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział studentów w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz uwzględnia niezbędny czas na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się.

2.4.3. Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Dobłą praktyką jest stworzenie możliwości dobrego opanowania umiejętności języka obcego poprzez zwiększenie zajęć językowych i bogatą ofertę dodatkowych kursów w językach obcych, a także zajęć kursowych, specjalności oferowanych w języku obcym.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1.

Analiza stanu faktycznego dla kierunku wzornictwo, kryterium 2.

Źródło:

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej, wzornictwo, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, 26-27 maja 2022, s. 11-12.

wyciąg z raportu:

https://www.pka.edu.pl/wp-content/epka/ocena_i/2022/09/15/wzornictwo_ASP_Krakow.pdf

Kształcenie na kierunku wzornictwo obejmuje 3,5-letnie studia pierwszego stopnia i 2-letnie studia drugiego stopnia. Określona planem studiów ogólna liczba godzin, wynosi dla I stopnia 6330 godzin przy liczbie 211 punktów ECTS, a dla II stopnia 3000 godzin przy liczbie 120 punktów ECTS. Tak określony czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć, jaką student realizuje w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi na pierwszym stopniu wynosi 3406 godzin a na drugim stopniu 1638 godzin, co zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i jest zgodne z założonymi wymaganiami i określoną punktacją ECTS.

Treści programowe dla pierwszego i drugiego stopnia studiów są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie, mają charakter kompleksowy i realizowane są w poszczególnych grupach zajęć obejmujących kursy kierunkowe, kierunkowe do wyboru oraz artystycz-

ne i teoretyczne. Karty przedmiotów dla każdego przedmiotu i odpowiedniej pracowni uwzględniają różnorodne formy aktywności dydaktycznej (wykłady, ćwiczenia, prezentacje, case study, praca grupowa – warsztatowa itp.), łącznie z metodami i technikami kształcenia na odległość.

Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów, realizowanych w katedrach: Katedrze Podstaw Projektowania, Katedrze Sztuk Wizualnych, Katedrze Komunikacji Wizualnej, Katedrze Metodyki Projektowania, Laboratorium Badań Wizualnych, Laboratorium Projektowania Uniwersalnego, Katedrze Przestrzeni i Barwy, Laboratorium Barwy, Laboratorium Komputerowym oraz Wydziałowych Warsztatach Projektowo-Badawczych.

Na poziomie treści kształcenia przedmiotów projektowych, wpływ na ich tworzenie mają instytucje zewnętrzne – zwłaszcza studia projektowe. Uwagi pracodawców przekładają się na realizowanie najbardziej aktualnych kwestii przy spełnianiu założonych efektów uczenia się: pracodawcy dbają o to by projekty były zgodne z oczekiwaniami rynkowymi, jak również uwzględniały dostępność i kosztochłonność technologii.

W czasie pierwszych trzech semestrów studenci uczestniczą w programie kształcenia podstawowego, następnie w czwartym semestrze – wybierają specjalności 2d lub 3d, realizowane w wybranych pracowniach kierunkowych oraz uzupełniających (do wyboru są dwie pracownie w semestrze spośród sześciu). Program studiów 1go stopnia zawiera obowiązkową aktywność plenerową.

Program studiów II stopnia w pierwszych dwóch semestrach obejmuje głównie projektowanie kierunkowe o różnym charakterze, realizowane w wybranych pracowniach, a w kolejnych dwóch – opracowanie pracy dyplomowej.

Treści programowe realizowane na obydwu stopniach studiów są wieloaspektowe, budują pełny obraz pracy projektanta, dotyczą warsztatu pracy, rysunku i modelowania przestrzennego, technik

wspomaganych programami komputerowymi, metod badawczych, pracy warsztatowej, zespołowej, uzupełnione warsztatem artystycznym rozwijającym i poszerzającym konteksty projektowe, aż na kompetencjach sporządzania dokumentacji prac oraz multi-

medialnych prezentacjach kończąc.

Harmonogram realizacji programu studiów cechuje logiczna i prawidłowa sekwencja zajęć, a dobór – komplementarność form zajęć jest tego naturalną kontynuacją. Zapewnia to uzyskanie wszystkich efektów uczenia się określonych programem studiów. Warto podkreślić prawidłowy, czytelny i kompletny sposób podania treści programowych odzwierciedlony w kartach przedmiotów, oraz opisach – kartach zadań – omawianych ze studentami w momencie podejmowania nowego projektu, zawierających wszelkie informacje potrzebne do realizacji wiedzy, kompetencji i umiejętności, nakład czasu pracy wraz z opisem form realizacji zadań projektowych i innych i sposobami weryfikacji osiągniętych efektów.

Proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach kształcenia zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Studenci realizują w różnych trybach pracy – zadania projektowe, zarówno z obszaru projektowania koncepcyjnego jak też warsztatu modelowania, mające formę rozbudowanych projektów zaliczeniowych, ale też krótkich zadań klauzulowych. Realizowana jest również aktywność badawcza i eksperymentalna. Nakład godzin jest racjonalnie określony do założonej pracy i wymaganego pogłębienia opracowywanej tematyki, podanej w sylabusie.

Program studiów umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Studenci mają możliwość przyjrzeć się szerokiemu spektrum programów pracowni i wybrać te, które im najlepiej odpowiadają. Z rozmów zespołu oceniającego ze studentami wynika, iż studenci zyskują informacje o charakterystyce poszczególnych pracowni min. na podstawie obserwacji powstających w nich prac, ekspozowanych np. w trakcie przeglądów i wystaw. Indywidualizacja toku studiów następuje również poprzez wymianę i aktywne uczestnictwo studentów w edukacji w murach innej uczelni (zarówno krajowej jak i zagranicznej – MOST pomiędzy uczelniami artystycznymi, ERASMUS+, itp.). Wybór pracowni spoza kierunku jest możliwy w momencie wystąpienia o indywidualny tok studiów, zgodnie z procedurą przewidzianą w regulaminie.

Zespół oceniający zapoznał się z przedstawionymi, pozytywnie zrealizowanymi i udokumentowanymi przykładami odbywania takiej formy kształcenia.

W programie dla pierwszego i drugiego stopnia studiów czytelnie wskazano które pracownie i w jakim zakresie podejmują zakres działań powiązanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS.

Harmonogram realizacji programu studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego Program studiów pierwszego stopnia uwzględnia lektorat z języka obcego (do wyboru 3 języki obce). Zajęcia realizowane są przez kolejne 4 semestry, w łącznym wymiarze 120 godzin, 4 ECTS. Na tym samym stopniu w semestrze 7 program przewiduje przedmiot o nazwie Prezentacja zawodowa w języku angielskim w ilości 16 godzin, 1 ECTS. Program studiów drugiego stopnia uwzględnia lektorat z języka obcego (do wyboru 3 języki obce). Przedmiot kończy się egzaminem umożliwiającym nabycie przez studenta kompetencji językowych na poziomie B2+. Kompetencje językowe są również wzmacniane w kontaktach ze studentami Programu Erasmus+.

Plan studiów obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, którym przyporządkowano liczbę punktów 14 ECTS na pierwszym oraz 21 punktów ECTS na drugim stopniu studiów, realizując min. przedmioty takie jak: historia sztuki XX wieku, psychologia percepcji oraz procesów poznawczych, semiotyka, socjologia kultury, historia i krytyka wzornictwa,

W planie studiów oraz w kartach przedmiotów wyszczególniono formy dydaktyki obejmujące zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, łącznie z możliwością pracy zdalnej, możliwościami zaliczenia czy oceny przedmiotu i kryteriami weryfikacji. Tryb pracy zdalnej nie wyniknął tylko z ograniczeń pandemii Covid 19, ale dotyczy normalnego trybu funkcjonowania - ćwiczeń, dostępu online do laboratorium komputerowego czy innych urządzeń będących w sieci uczelni np. pulpików zdalnych, dzięki czemu, można korzystać z mocy obliczeniowej komputerów i oprogramowania udostępnianego przez uczelnię, jak również uzyskiwać dostęp do zasobów

na serwerach wydziałowych, umożliwiających bądź ułatwiających naukę zespołową, a w razie potrzeby naukę zdalną. System zdalny uruchomiony w czasie pandemii na platformie Teams zapewnia kontakt dydaktyków ze studentami, również tych z programu Erasmus + oraz organizację konsultacji, wykładów oraz dyskusji prowadzonych przez dydaktyków uczelni i zaproszonych gości. Po przywróceniu stacjonarnego trybu nauki, możliwości włączania do dydaktyki metod pracy na odległość zostały utrzymane jako rozszerzenie oferty.

Metody kształcenia na kierunku są różnorodne i określone w kontekście specyfiki przedmiotów. Czynnikiem stymulującym studentów do samodzielności i skupionej, aktywnej postawy w procesie uczenia się są odbywające się z udziałem całej grupy studentów oraz indywidualne konsultacje dotyczące powstających prac. Podejmowane są projekty wymagające pracy zespołowej: profilowane grupy specjalistów tworzą nierzadko rozbudowane zespoły: dydaktycy, eksperci zewnętrzni, konsultanci (wnosząc najnowsze osiągnięcia z zakresu dyscypliny) a studenci realizują zadania w grupach projektowych. Wykorzystywane metody są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane pomocniczo, ale także jako rozszerzenie stacjonarnych form zajęć.

W nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Podczas hospitowanych zajęć dało się dostrzec ogromną dbałość o to, aby proces dydaktyczny był urozmaicony i zapewniał studentom możliwość zyskania wiedzy, wypracowania kompetencji praktycznych oraz jak najpełniejszego wykorzystania lub rozwinięcia umiejętności z zakresu prezentacji, argumentowania i aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym, poprzez działalność projektanta wzornictwa.

Studenci mają możliwość brania czynnego udziału w działalności naukowej, do czego przygotowuje ich realizowany program studiów, z zastosowaniem współczesnych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Projekty badawcze realizowane w obszarach projektowych zakładają współpracę z wyspecjalizowanymi jednostkami (np. badania i publikacje prowadzone wspólnie z

PAM w zakresie ergonomii projektowania dla osób starszych), a zakończone są publikacjami w periodykach zewnętrznych lub w wydawnictwach prowadzonych przez Uczelnię, np. czasopiśmie Formy XYZ.

Metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia. Metody te to zarówno klasyczna forma lektoratów, jak też przygotowanie do

aktywnego uczestnictwa studentów w wydarzeniach organizowanych przez Uczelnię, mających charakter międzynarodowy, szczegółowo opisane w omówieniu procesu umiędzynarodowienia.

Metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów na Wydziale Form Przemysłowych, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością (na kierunku studiowała osoba z dysfunkcją słuchu - sposób prowadzenia konsultacji i pracy nad projektem został dostosowany indywidualnie do jej możliwości, osoba z problemami motorycznymi - zorganizowano dydaktykę w najbardziej dostępnych przestrzeniach uczelni) odbywa się z nastawieniem na potrzeby studenta, na zasadach określonych w Regulaminie i polega na możliwości przyznania studentowi na jego wniosek Indywidualnego Planu Studiów albo Indywidualnego Programu Studiów.

Na ocenianym kierunku prowadzony jest przedmiot związany ze zdobywaniem praktycznych umiejętności zawodowych przez studentów (Przedmiot realizowany jest w wymiarze 180 godzin i 6 punktów ECTS), natomiast nie są to praktyki zawodowe w rozumieniu standardu 2.4 jakości kształcenia, dlatego zespół oceniający proponuje odstąpić od oceniania tego standardu. Przedmiot - podobnie do nich umożliwia zdobywanie efektów uczenia się poza murami Uczelni, w bezpośrednim otoczeniu społeczno-gospodarczym kierunku wzornictwo. Weryfikacja efektów uczenia się dla przedmiotu następuje poprzez ocenę portfolio studenta, która jest podsumowaniem projektu realizowanego

w środowisku zewnętrznym.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Uczelnia stworzyła czytelnie opisane warunki organizacji procesu uczenia się (zawarte w kartach przedmiotów i regulaminach studiów, dyplomowych itp.), dokładnie precyzując wymagania i sposób organizacji pracy dla osób studiujących. Rozkład zajęć pozwala na wybór pracowni i przedmiotów kierunkowych zgodnie z potrzebami studentów (blok zajęć wydzielony w siatce godzin).

Prawidłowo oszacowano i opisano czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, co umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Proces weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się składa się z bieżących podsumowań dokonań studenckich realizowanych w trakcie zajęć, jak też z prezentacji końcowych powiązanych z cyklem semestralnym - np. wystaw końcoworocznych, publicznych obron prac dyplomowych, zewnętrznych prezentacji projektów, w których uczestniczą studenci, czy wernisaży prac poplenerowych – na terenie Uczelni i poza nią.

Załącznik 2.

Analiza stanu faktycznego dla kierunku inżynieria biomedyczna, kryterium 2.

Źródło:

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej, inżynieria biomedyczna, Politechnika Śląska w Gliwicach, 10-11 maja 2022, s. 13-22.

wyciąg z raportu:

https://www.pka.edu.pl/wp-content/epka/ocena_i/2022/08/31/raport.pdf

Treści programowe na kierunku są zgodne z efektami uczenia się oraz aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie inżynieria biomedyczna. Realizacja kształcenia na kierunku inżynieria biomedyczna odbywa się w ramach dwustopniowych studiów stacjonarnych o profilu ogólnoakademickim. Kształcenie odbywa się na poziomie pierwszego i drugiego stopnia. W przypadku studiów pierwszego stopnia prowadzone są trzy specjalności: informatyka i aparatura medyczna, inżynieria wyrobów medycznych, Information Systems in Medicine (w jęz. angielskim). Na studiach drugiego stopnia studenci mają do wyboru cztery specjalności: informatyka w medycynie, inżynieria wytwarzania implantów i sprzętu szpitalnego oraz rehabilitacyjnego, biomechanika i sprzęt medyczny, przetwarzanie i analiza informacji biomedycznej.

W programie studiów pierwszego stopnia treści programowe podzielono na trzy grupy: wspólne, specjalnościowe i inne. Grupa treści wspólnych dla wszystkich specjalności obejmuje zagadnienia związane z właściwymi dla kierunku inżynieria biomedyczna wymaganiami ogólnymi i podstawowymi, takimi jak: matematyka, fizyka, chemia, mechanika, wytrzymałość materiałów, materiałoznawstwo, technologia informacyjna, grafika komputerowa, zapis konstrukcji, metody numeryczne, języki programowania, wprowadzenie do obliczeń inżynierskich, elektronika, teoria obwodów, metrologia. W treściach obowiązkowych ujęto również zagadnienia ściśle związane z dyscypliną

naukową, do której oceniany kierunek został przyporządkowany: biofizyka, anatomia i fizjologia, rejestracja sygnałów biomedycznych, techniki obrazowania medycznego, statystyka medyczna, biomateriały, implanty, biomechanika inżynierska, sztuczne narządy. Istotnym dopełnieniem kurów wspólnych są zajęcia specjalnościowe kształtujące sylwetkę absolwenta zgodnie z obszarem tematycznym specjalności. W przypadku specjalności informatyka i aparatura medyczna są to przykładowo: biocybernetyka, analiza obrazów medycznych, projektowanie baz danych medycznych, technologie sieciowe w medycynie, procedury medyczne w szpitalu, bionika. W przypadku specjalności inżynieria wyrobów medycznych są to: instrumentarium i sprzęt medyczny, analiza ruchu organizmów żywych, mechanika płynów biologicznych, projektowanie sprzętu rehabilitacyjnego, badania doświadczalne w inżynierii biomedycznej, kinematyka patomechanizmów, biomechanika inżynierska w sporcie, materiały biometryczne, technologie szybkiego prototypowania. Niezależnie od specjalności studenci mają możliwość doskonalenia języka obcego na poziomie B2. Warto podkreślić, że studenci, którzy opanowali już wcześniej język na tym poziomie mogą wybrać lektoraty na poziomie C1. Program studiów pierwszego stopnia przewiduje również dwa kursy prowadzone w języku angielskim: *Artificial Organs* i *Legal and Ethical Aspects of Biomedical Engineering* oraz zajęcia język angielski w inżynierii biomedycznej. W przypadku specjalności *Information Systems in Medicine* treści programowe są takie same jak dla specjalności informatyka i aparatura medyczna.

W programie studiów drugiego stopnia przyjęto podobną strukturę z podziałem na trzy grupy kursów: wspólne, specjalnościowe i inne. Treści przekazywane w ramach kursów wspólnych dotyczą: systemów informatycznych w medycynie, telematyki medycznej, metod badań biomateriałów i tkanek, modelowania struktur i procesów, biologicznych, inżynierii rehabilitacji ruchowej, inżynieria tkankowa i genetyczna (prowadzona w języku angielskim), oraz blok kursów humanistyczno-społecznych. W grupie zajęć specjalnościowych zawarte są treści specyficzne dla danej specjalności. W przypadku specjalności *biomechatronika i sprzęt medyczny* są to między innymi: *biomechatronika w aspekcie projektowania sprzętu medycznego*, *biomechanika* i inżynierskie wspoma-

ganie leczenia kręgosłupa, modelowanie w biomechanice, biomanipulatory i bioprotezy, roboty chirurgiczne i projektowanie narzędzi laparoskopowych, modelowanie w środowisku wirtualnej rzeczywistości, inżynierskie wspomaganie treningu sportowego. W przypadku specjalności inżynieria wytwarzania implantów, sprzętu szpitalnego i rehabilitacyjnego są to: biomateriały metalowe, materiały ceramiczne i polimerowe w medycynie, innowacyjne metody obróbki powierzchniowej biomateriałów, projektowanie instrumentarium chirurgicznego, procedury oceny wyrobów medycznych, sprzęt medyczny i rehabilitacyjny, fizyczne metody stymulacji tkanek, implanty i wyroby w chirurgii kostnej, materiały dla protetyki stomatologicznej. Student specjalności informatyka w medycynie w grupie kursów specjalnościowych znajdzie kursy: matematyka wyższa w ujęciu naukowo-inżynierskim, inżyniera programowania, logika rozmyta, bioinformatyka, komputerowe wspomaganie diagnostyki medycznej, nawigacja obrazowa w medycynie, eksploracja danych, analiza i synteza mowy, przetwarzanie obrazów medycznych w językach obiektowych. W przypadku specjalności przetwarzanie i analiza informacji biomedycznych są to: biosensory i układy bioelektroniczne, systemy diagnostyczno-terapeutyczne, metody inteligencji obliczeniowej, systemy wbudowane i mobilne w biomedycynie, aparatura bloku operacyjnego i systemy IOM, uczenie maszynowe, inżynieria hybrydowych i sztucznych narządów.

Treści programowe na kierunku inżynieria biomedyczna, zarówno na studiach pierwszego i drugiego stopnia wynikają bezpośrednio z przyjętego profilu absolwenta kierunku, przedstawionego w koncepcji kształcenia. Ukierunkowują one kształcenie na pozyskiwanie niezbędnej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych potrzebnych absolwentom ocenianego kierunku do sprostania wymaganiom stawianym przez rynek pracy.

Treści programowe są kompleksowe, specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

W przypadku kilku kursów w sylabusach stwierdzono, iż wskazana jako podstawowa literatura jest sprzed dwóch dekad, a nawet z końca ubiegłego wieku, np.: nowoczesne technologie wytwarzania, materiały dla protetyki stomatologicznej, medyczne systemy

informacyjne, telematyka medyczna, zaawansowane techniki diagnostyczno-terapeutyczne, komputerowe wspomaganie diagnostyki medycznej. Rekomenduje się uaktualnienie literatury w sylabusach wskazanych zajęć.

Analiza porównawcza treści programowych zajęć kierunkowych i specjalnościowych pokazuje powiązanie przekazywanych studentom treści programowych z pracami badawczymi realizowanymi w ramach projektów badawczych i badawczo-rozwojowych, a także zleceń badawczych na zamówienie podmiotów zewnętrznych, jak i związanych z obszarami aktywności naukowej i dorobkiem publikacyjnym kadry akademickiej. Przejawia się to w sylabusach wielu zajęć, w których wśród materiałów pomocniczych podane są monografie lub publikacje prowadzącego lub prowadzących dany kurs. Innym przykładem potwierdzającym powiązanie przekazywanych treści z badaniami prowadzonymi przez kadre akademicką jest współautorstwo studentów w publikacjach konferencyjnych (ok. 50 w latach 2019–2021) oraz prace dyplomowe, których tematyka jest bezpośrednio związana z realizowanymi projektami badawczymi. Takich prac dyplomowych w latach 2020–21 zostało zrealizowanych dziewiętnaście.

Czas trwania stacjonarnych studiów pierwszego stopnia wynosi 7 semestrów. Do uzyskania dyplomu ich ukończenia wymagane jest 210 punktów ECTS, a liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów wynosi 2820. Natomiast studia stacjonarne drugiego stopnia trwają 3 semestry, a liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji wynosi 90. Liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów wynosi odpowiednio 1155 dla studiów stacjonarnych. Czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów są poprawnie oszacowane i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się.

Zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia przypisano na studiach stacjonarnych 108 punktów ECTS, zaś na stacjonarnych studiach drugiego stopnia 47 punktów ECTS.

Warunek ustawowy, iż na studiach stacjonarnych zajęciom z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich przypisano co najmniej połowę wszystkich punktów ECTS wskazanych w programie studiów, został spełniony.

W programach studiów na obu poziomach, zgodnie z wymogami określonymi w przepisach prawa, poprawnie określono łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć:

- związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinie, której przyporządkowano oceniany kierunek studiów;*
- przyporządkowanych zajęciom do wyboru;*
- z dziedziny nauk humanistycznych i nauk społecznych;*
- z wychowania fizycznego (tylko studia pierwszego stopnia).*

Modułom zajęć do wyboru na studiach pierwszego stopnia, specjalnościom polskojęzycznym przypisano 88 punkty ECTS, co stanowi 41,9% ogólnej ich liczby, a specjalności prowadzonej w języku angielskim – 93 punkty ECTS (43,8%). Na studiach drugiego stopnia przypisano 78 punkty ECTS, co odpowiada 86,6% ich liczby ogólnej i spełnia wymogi określone w przepisach prawa. Zajęcia do wyboru uwzględniają trendy i zmiany w zakresie dyscypliny inżynieria biomedyczna przyporządkowanej do kierunku studiów oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, a w szczególności rynku pracy.

Liczba punktów ECTS przyporządkowanych modułom zajęć związanych z prowadzonymi w Uczelni badaniami w dyscyplinie inżynieria biomedyczna, do której przyporządkowano oceniany kierunek wynosi, w zależności od specjalności, od 140 do 146 punktów ECTS dla studiów pierwszego stopnia, co stanowi 66,67 – 69,52% ogólnej ich liczby. Dla studiów drugiego stopnia – 81 punktów ECTS (90%). Zajęcia te na studiach pierwszego stopnia to przykładowo: analiza obrazów medycznych, projektowanie baz danych medycznych, technologie sieciowe w medycynie, analiza ruchu organizmów żywych, biomechanika inżynierska w sporcie, projektowanie sprzętu rehabilitacyjnego, badania doświadczalne w inżynierii biomedycznej, materiały biometryczne, technologie szybkiego prototypowania. Z kolei na studiach drugiego: biomateriały, inżynieria wytwa-

rzania implantów, inżynieria warstwy powierzchniowej biomateriałów, modelowanie w biomechanice, biomanipulatory i bioprotezy, inżynierskie wspomaganie treningu sportowego, bioinformatyka, komputerowe wspomaganie diagnostyki medycznej, biosensory, inżynieria hybrydowych i sztucznych narządów.

Dobór treści programowych w zakresie znajomości języków obcych (złożone struktury leksykalne wiążące słownictwo dotyczące procesów związanych m.in. z inżynierią biomedyczną) został dokonany we właściwy sposób, który zapewnia osiągnięcie przez studenta efektów uczenia się związanych z umiejętnościami porozumiewania się w języku obcym na poziomie co najmniej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w przypadku studiów pierwszego stopnia oraz B2+ w przypadku studiów drugiego stopnia. Należy zaznaczyć, że treści zajęć z języka obcego we właściwy sposób koncentrują się na elementach języka technicznego, ściśle związanego z działalnością inżynierską w zakresie inżynierii biomedycznej.

Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć z nauk humanistyczno-społecznych, jest określona prawidłowo i wynosi 6 punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia i 5 punktów ECTS na studiach drugiego stopnia. Uczelnia wskazała na studiach pierwszego stopnia zajęcia do wyboru: filozofia (2 ECTS), podstawy negocjacji (2 ECTS) oraz ekonomia zrównoważonego rozwoju (2 ECTS). Na studiach drugiego stopnia Uczelnia wskazała zajęcia do wyboru: zarządzanie innowacjami (2 ECTS), podstawy psychologii i socjologii zarządzania (1 ECTS) oraz systemy zarządzania działalnością biznesową (2 ECTS). Na studiach pierwszego stopnia program przewiduje realizację 60 godzin zajęć z wychowania fizycznego, bez przypisanych punktów ECTS.

Harmonogramy realizacji programu studiów na ocenianym kierunku są skonstruowane poprawnie. Na studiach pierwszego stopnia zajęcia specjalnościowe realizowane są w semestrach od IV do VII; seminarium dyplomowe w semestrze VII; zajęcia z języka obcego w semestrach I - IV; praktyka realizowana jest w semestrze VI. Na studiach drugiego stopnia zajęcia specjalnościowe realizowane są w semestrze II i III; seminarium dyplomowe w semestrze III. W programach studiów na obu poziomach studiów poprawnie określono moduły niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się. Sekwencja zajęć

w harmonogramach realizacji programu studiów na obu poziomach została ustalona właściwie i w sposób zapewniający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Wiedza nabywana przez studentów na zajęciach realizowanych na semestrach wcześniejszych jest wykorzystywana na zajęciach zaplanowanych w kolejnych semestrach. Interesującym rozwiązaniem wprowadzonym w uczelni jest prowadzenie wybranych zajęć w formie blokowej. Prowadzone tak zajęcia są realizowane w czasie krótszym niż jeden semestr. W szczególności niektóre zajęcia przypisane do tego samego semestru mogą być prowadzone sekwencyjnie (pół semestru jeden i pół semestru drugi), aby zapewnić właściwe następstwo treści programowych.

Proces kształcenia na ocenianym kierunku realizowany jest z uwzględnieniem różnych form zajęć, takich jak: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, zajęcia projektowe oraz seminaria, przy czym wykorzystywane są różnorodne metody dydaktyczne. Większość zajęć posiada co najmniej dwie formy, dobrane tak aby zapewnić możliwość uzyskania efektów uczenia się zdefiniowanych dla zajęć. Wykłady są wzbogacone prezentacjami multimedialnymi, a także przykładami praktycznych rozwiązań. Ćwiczenia tablicowe są prowadzone m.in. w oparciu o zbiory przykładów i zadań rozwiązywanych podczas zajęć przez studentów pod nadzorem osób prowadzących zajęcia. Zajęcia laboratoryjne są przedstawione w instrukcjach laboratoryjnych opisujących kluczowe zagadnienia, jak również często pokazujących przykładowe zadania wymagające rozwiązania. Zajęcia projektowe, czasem również laboratoryjne, najczęściej opierają się na samodzielnym rozwiązywaniu zadanych tematów, czy to w salach laboratoryjnych przy użyciu specjalistycznego sprzętu, czy też w postaci implementacji komputerowych opracowywanych przy użyciu różnych programów, czy implementowanych z wykorzystaniem różnych języków programowania. Cechą charakterystyczną programów studiów na kierunku inżynieria biomedyczna na obu poziomach jest znaczący udział zajęć laboratoryjnych. Na studiach pierwszego stopnia zajęcia laboratoryjne stanowią w zależności od specjalności od 26,66% do 27,66%, a na studiach drugiego stopnia – od 19,48% do 32,47%. Zajęcia o charakterze aktywizującym na studiach pierwszego stopnia, w zależności od specjalności stanowią 54,3-63,3%, a w przypadku studiów drugiego stopnia –

57,4-61%. Zapewnia to osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie umiejętności we właściwym stopniu.

Metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 (lub C1 jeżeli student wybrał wyższy poziom) w przypadku studiów pierwszego stopnia, podczas których studenci zdobywają kompetencje z wybranego przez siebie obcego języka nowożytnego, realizując łącznie 120 godzin ćwiczeń audytoryjnych w semestrach I- IV. Zajęcia zaliczane są na podstawie: zaliczenia czterech semestrów lektoratu i potwierdzenia uzyskania kompetencji językowych na poziomie B2 egzaminem końcowego wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Na studiach drugiego stopnia wymagane kompetencje zostały określone na poziomie B2+. Ponadto, na obu poziomach studiów w programach przewidziane są kursy prowadzone w jęz. angielskim. Na pierwszym stopniu są to: *Artificial organs* i *Legal and ethical aspects of biomedical engineering*, a na drugim stopniu: *Tissue and genetic engineering*.

W nauce języka obcego na studiach pierwszego stopnia wykorzystywane są metody bezpośrednie, gramatyczno-tłumaczeniowe, kognitywne, związane z pracą indywidualną oraz zespołową (w zakresie mówienia, słuchania, czytania i pisanie). Umożliwiają one uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2. Na studiach drugiego stopnia metody kształcenia zorientowane są przede wszystkim na zintegrowane podejście zadaniowe, polegające na opracowywaniu prezentacji, wystąpień i dyskusji na zadane tematy, opracowywaniu opisu procesu lub przygotowaniu instrukcji postępowania, które wymagają stosowania słownictwa technicznego, ściśle związanego z funkcjonowaniem w zawodzie inżyniera branży inżynierii biomedycznej. Przyjęte metody kształcenia zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się związanych z posługiwaniem się językiem obcym przynajmniej na poziomie B2+.

Według przyjętych w Uczelni zasad, stosowane w procesie dydaktycznym metody kształcenia mogą być dostosowane do indywidualnych potrzeb studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, umożliwiając im realizację indywidualnej ścieżki kształcenia. Zasady indywidualizacji metod kształcenia sformalizowane są obowiązującymi w Uczelni wewnętrznymi aktami prawnymi (regulamin studiów) i przewidują

dostosowywanie metod kształcenia w ramach indywidualnej organizacji i indywidualnego programu studiów. Wszystkie formy indywidualizacji metod kształcenia zachowują osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się zdefiniowanych dla ocenianego kierunku.

Studenci kierunku inżynieria biomedyczna mogą uczestniczyć w projektach PBL (Project Based Learning), których celem jest nauczanie poprzez realizację projektów, czyli przekazywaniu wiedzy oraz zdobywaniu kompetencji i kwalifikacji poprzez samodzielną pracę studentów nad rozwiązaniem zdefiniowanego problemu związanego z tematyką kierunku studiów. Warto podkreślić, że projekty PBL realizowane są na poziomie Uczelni i biorą w nich udział wybrani studenci z różnych kierunków studiów. Dostosowanie procesu uczenia się jest możliwe za sprawą trybu Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) funkcjonującego na Politechnice Śląskiej. Uczelnia stwarza studentom z niepełnosprawnościami warunki do pełnego udziału w procesie kształcenia poprzez dostosowanie wybranych elementów procesu kształcenia do szczególnych potrzeb wynikających ze stopnia i charakteru niepełnosprawności. Stwarzanie warunków pełnego udziału studentów z niepełnosprawnościami w procesie kształcenia obejmuje m.in. indywidualizację rozkładu zajęć oraz form weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, użyczenie specjalistycznego sprzętu ułatwiającego naukę. Tryb IOS może być również stosowany w przypadku osób studiujących więcej niż jeden kierunek studiów, studentów będących rodzicami. W okresie 2019-2020 z omawianego trybu studiowania skorzystało dziewięcioro studentów Wydziału Inżynierii Biomedycznej.

W realizacji zajęć audytoryjnych stosuje się metody werbalne lub poglądowe, takie jak: wykład tradycyjny lub wykład problemowy, sprzyjające osiągnięciu efektów w zakresie wiedzy. W toku zajęć stosowane są techniki informatyczno-komunikacyjne, głównie w postaci materiałów multimedialnych, filmów, zdjęć, czy animacji. Na Politechnice Śląskiej od wielu lat narzędziem wspierającym proces kształcenia jest Platforma Zdalnej Edukacji (PZE). Stanowi ona repozytorium wszystkich materiałów dydaktycznych wykorzystywanych podczas zajęć, jak również kanał komunikacji pomiędzy nauczycielami akademickimi i studentami oraz dziennik ocen i jednocześnie zapewnia bezpieczeństwo danych, w tym ochronę danych osobowych studentów, doktorantów i osób prowadzących

zajęcia. Warto podkreślić, że absolutnie wszystkie zajęcia prowadzone na kierunku inżynieria biomedyczna mają kursy udostępnione na Wydziałowej Platformie Zdalnej Edukacji. Platforma ta była szeroko wykorzystywana w okresie ograniczeń związanych z pandemią. PZE Pozwala na zdalne prowadzenie zajęć, jak również organizowanie kolokwium zaliczeniowych i egzaminów. W czasie nauki zdalnej używane były również inne aplikacje takie jak Zoom, MS Teams, Google Meet itp. Ich szerokie możliwości pozwalają na prowadzenie zajęć na odległość w formie synchronicznej zgodnie z harmonogramem zajęć. Obecnie komunikatory te są wykorzystywane dodatkowo w miarę potrzeb. W czasie zajęć aktywnych (ćwiczenia, laboratoria zajęcia projektowe) dużą wagę przywiązuje się do grupowej pracy studentów. W ramach ćwiczeń stosuje się metody problemowe, pozwalające na osiąganie efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, a w ramach zajęć projektowych i laboratoryjnych – głównie metody praktyczne, powiązane z kształtowaniem umiejętności prowadzenia badań naukowych. Metody praktyczne i problemowe pozwalają na zapoznanie studenta z podstawowymi technikami, narzędziami i materiałami stosowanymi przy rozwiązywaniu zadań inżynierskich z zakresu inżynierii biomedycznej. Zajęcia prowadzone na ocenianym kierunku są pogrupowane w taki sposób, aby w trakcie całego cyklu kształcenia rozwijały kompetencje przydatne zarówno w prowadzeniu badań naukowych, jak i w praktyce inżynierskiej. Ścieżka kształtująca umiejętności w zakresie badawczej działalności inżynierskiej jest związana z modułami, w ramach których stosuje się głównie metody projektowe oraz prowadzone są prace dyplomowe o charakterze praktycznym, związane z aparaturą medyczną, biomateriałami i implantami oraz biomechaniką. Metody kształcenia na kierunku zostały dobrane poprawnie, stymulują studentów do samodzielności i odgrywania aktywnej roli w procesie uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Praktyki zawodowe są realizowane w ramach studiów pierwszego stopnia w wymiarze 160 godzin którym prawidłowo przypisano 6 punktów ECTS. Student jest zobowiązany do realizacji praktyki zawodowej po VI semestrze. Według harmonogramu realizacji programu studiów praktyki umiejscowiono w okresie letniej przerwy wakacyjnej, co umożliwia realizację zajęć w oczekiwanym terminie oraz osiągnięcie zakładanych

efektów uczenia się w ramach VII semestru. Terminy i czas realizacji praktyk zostały właściwie zharmonizowane z programem studiów. Podstawą zaliczenia zajęć jest przedstawienie sprawozdania z praktyk w postaci dzienniczka praktyk wraz z potwierdzeniem odbycia praktyki. Treści programowe określone w sylabusach praktyk, ich wymiar godzinowy, a także przyporządkowana im liczba punktów ECTS, zapewniają osiągnięcie przez studentów zaplanowanych do realizacji w ramach praktyk efektów uczenia się.

Warunki prowadzenia praktyk zawodowych reguluje Zarządzenie nr 250/2020 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 30 października 2020 roku w sprawie Regulaminu studenckich praktyk zawodowych Zarządzenie nr 250/2020 Rektora Politechniki Śląskiej w sprawie Regulaminu studenckich praktyk zawodowych, określające m.in. wzory umów i niezbędnych zaświadczeń wraz z późniejszymi zmianami zawartymi w Zarządzeniu nr 91/2021 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 11 czerwca 2021 roku.

Nadzór nad organizacją praktyk sprawuje na poziomie Uczelni – pełnomocnik rektora ds. praktyk zawodowych, na poziomie kierunku studiów – kierunkowy opiekun praktyk zawodowych ustanowiony przez rektora spośród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na tym kierunku. Wskazani opiekunowie praktyk są etatowymi pracownikami Uczelni, spełniającymi kryteria zatrudnienia pod względem kwalifikacji zawodowych. Jest to podstawą do uznania, że spełniają kryteria kompetencji, doświadczenia i właściwych kwalifikacji do nadzoru nad organizacją, przebiegiem i oceną osiągniętych efektów w ramach realizacji zajęć.

Do zadań kierunkowego opiekuna praktyk zawodowych należy ustalanie programu praktyk oraz przedstawienie studentom wraz z terminami realizacji oraz warunkami zaliczenia a także nadzór nad realizacją zgodnie z programem oraz udzielanie studentom pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z jej przebiegiem. Kierunkowy opiekun praktyk zawodowych współpracuje z zakładowym opiekunem praktyk zawodowych w sprawach związanych z organizacją i przebiegiem praktyki zawodowej, podejmowaniem decyzji w sprawie zaliczenia praktyki zawodowej, prowadzenia dokumentacji, w tym ewidencji wydanych skierowań i zawartych umów. Opiekun sporządza roczne sprawozdanie z przebiegu praktyk zawodowych na kierunku.

Ze strony zakładu pracy nadzór sprawuje zakładowy opiekun praktyk zawodowych ustanowiony przez kierownika zakładu pracy.

Do zadań zakładowego opiekuna praktyk zawodowych należy w szczególności zapoznanie studentów ze stanowiskiem i narzędziami pracy zgodnie z programem zajęć, organizacja szkoleń dla studentów oraz zapoznanie ich z obowiązującymi w zakładzie pracy przepisami w zakresie wymaganym programem oraz uwarunkowaniami zakładu pracy, wsparcie studentów w realizacji programu praktyki i nadzór nad wykonywaniem przez studentów czynności praktycznych wynikających z programu praktyki zawodowej.

Osoby pełniące rolę opiekunów praktyk z ramienia praktykodawców są wskazane w umowach zawieranych z podmiotami i posiadają odpowiednie kompetencje zawodowe oraz właściwe doświadczenie ułatwiające współpracę ze studentami kierunku. Zakładowi opiekunowie praktyk są pozytywnie opiniowani i oceniani przez samych studentów po odbyciu praktyki, co jest weryfikowane podczas rozmowy, dotyczącej weryfikacji i realizacji efektów uczenia się, przeprowadzanej przez kierunkowego opiekuna praktyk. Dodatkowo, doświadczenie i kwalifikacje zakładowego opiekuna praktyki są weryfikowane przez kierunkowego opiekuna w ramach kontaktów zdalnych lub bezpośrednich.

Kierunkowy opiekun praktyk zawodowych zobowiązany jest do przeprowadzenia przynajmniej dwóch hospitacji praktyk realizowanych w zakładzie pracy, tj. wstępnej kontroli miejsca odbywania praktyki zawodowej oraz właściwej hospitacji praktyk zawodowych. Wstępna kontrola miejsca odbywania praktyki zawodowej realizowana jest poprzez weryfikację zdalną (strona internetowa zakładu pracy), względnie rozmowę telefoniczną z przedstawicielem jednostki przyjmującej, a także służą temu cykliczne spotkania „Środy z Przemysłem”, w ramach których można poznać wyposażenie oraz trendy rozwojowe wybranych praktykodawców. Właściwa hospitacja praktyki zawodowej z uwagi na stan epidemii i związane z nim obostrzenia nie była dotychczas realizowana – jest ona zaplanowana na miesiące wakacyjne 2022 roku. Liczba studentów kierunku inżynieria biomedyczna realizujących praktykę wynosiła zależnie od rocznika 50-75 osób. Studenci realizują praktykę nie tylko na obszarze województwa śląskiego, lecz także poza jego granicami, a nawet poza granicami Polski (np. Uniwersytet w Pecu, Wę-

gry). Z częścią podmiotów jest prowadzona regularna współpraca od dłuższego czasu i są to praktykodawcy dobrze znani (np. Śląskie Centrum Chorób Serca, Fundacja Rozwoju Kardiologii, Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie, Państwowy Instytut Badawczy, Oddział w Gliwicach, BHH MIKROMED Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej oraz inne).

Ze względu na odbywanie praktyk przez studentów w większości w instytucjach i przedsiębiorstwach, które z Uczelnią współpracują już od wielu lat, nie zachodzi potrzeba stałej weryfikacji bazy i kadry tych przedsiębiorstw i instytutów badawczych.

Studenci mają możliwość skorzystania z propozycji miejsc praktyk oferowanych w ramach kierunku, których lista znajduje się w kursie Praktyki na Platformie Zdalnej Edukacji. Studentom jest udostępniana również lista podmiotów, w których były realizowane praktyki w ramach poprzedzającego rocznika. Istnieje również możliwość samodzielnego wskazania przez studenta miejsca realizacji praktyk.

Jednym z przyjętych kryteriów jakie musi spełniać organizacja, w której odbywają się praktyki jest spójność profilu działalności z programem studiów. Formalnym efektem pozytywnej weryfikacji jest przekazanie informacji o wyrażeniu zgody aplikującemu studentowi oraz wprowadzenie do listy miejsc praktyk. Z dostarczonych analiz wynika, że liczba miejsc praktyk wskazanych samodzielnie przez studentów stanowi 10-15% w ramach wszystkich miejsc.

Praktyki zawodowe są realizowane w podmiotach reprezentujących dwie grupy jednostek, tj. szpitale i jednostki służby zdrowia oraz zakłady produkcyjne i usługowe. Określono prawidłowo dwa ogólne programy, uszczegóławiane przez zakładowych opiekunów praktyk, które uwzględniają specyfikę aktywności zawodowej podmiotów i możliwości osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

W programie dedykowanym studentom realizującym praktyki w szpitalach i jednostkach służby zdrowia jest przewidziane m.in. zapoznanie się z obiegiem informacji dotyczących diagnostyki i terapii pacjentów, informacji administracyjnej, zapoznanie się ze strukturą systemu informacyjnego, z aparaturą diagnostyczną i terapeutyczną będącą na wyposażeniu jednostki a także rozwiązywanie problemów postawionych przez wybra-

ne jednostki organizacyjne szpitala (kliniki, zakłady, laboratoria, itd., itp.), indywidualnie dla poszczególnych studentów.

Program dedykowany dla studentów odbywających praktykę w zakładach produkcyjnych i usługowych (naprawczych) uwzględnia zapoznanie ze strukturą organizacyjną zakładu pracy, obiegiem dokumentów i przepływem informacji, z profilem działalności i organizacją pracy w przedsiębiorstwie, ze sprzętem oraz systemami wykorzystywanymi w przedsiębiorstwie. W programie są uwzględnione różnice dot. specjalności zawodowej obejmujące: rozwijanie aktywności studentów, przez ich aktywne uczestnictwo w rozwiązywaniu problemów praktycznych, doskonalenie umiejętności zawodowych, a także pracy zespołowej, zapoznanie z funkcjonowaniem różnych jednostek zakładu pracy, realizację zadań wskazanych przez opiekuna praktyk.

W ramach zaliczenia praktyk kierunkowy opiekun praktyk przeprowadza rozmowę ze studentem, która jest również elementem zaliczenia i zbierania informacji, na temat opiekuna z ramienia praktykodawcy a także poprawności doboru miejsca i możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się.

Zaliczenia praktyki zawodowej dokonuje kierunkowy opiekun praktyk zawodowych, jeżeli zostały osiągnięte przez studenta efekty uczenia się przypisane do praktyki zawodowej w programie studiów. W dotychczasowej praktyce zaliczenie praktyk przez kierunkowego opiekuna praktyk następowało poprzez wskazanie: „zaliczono” bądź „nie zaliczono”. Powyższe zasady zaliczenia i oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów oczenia się w ramach zajęć obowiązkowych, są niespójne z Regulaminem studiów a także Regulaminem studenckich praktyk zawodowych – w ramach instrukcji do oceny realizacji programu dla praktyk zawarty jest zapis, w którym przyjęto skalę od 5 – bardzo dobry do 2 – niedostateczny. Rekomenduje się dokonanie zmian w sposobie zaliczenia praktyk zawodowych zgodnie ze wskazaną wyżej niespójnością.

Studenci z niepełnosprawnością odbywają i zaliczają praktyki zawodowe według zasad przewidzianych programem i harmonogramem realizacji programu studiów, przy czym praktyki są zorganizowane w sposób, który nie koliduje z rodzajem ich niepełnosprawności.

Na podstawie dostarczonych przykładów dokumentów z realizacji praktyk, tj. umowy, sprawozdania z praktyk w postaci dzienniczka praktyk wraz z potwierdzeniem odbycia praktyki stwierdzono, że praktyki były realizowane w trybie zajęć stacjonarnych ale też były przypadki zrealizowanych zajęć zdalnie. W czasie pandemii COVID-19 dopuszczalna była zdalna forma realizacji praktyk zawodowych.

Analizie poddano zapisy dokumentujące realizację praktyk w 2021 roku w następujących podmiotach: Atos Poland Global Sp. z o.o., MLK-DENT (gabinet stomatologiczny), Comarch SA, Usługi protetyczne, Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. Zbigniewa Religi w Zabrze, OncoProject Sp. z o.o. Zapisy w dziennikach oraz potwierdzenie odbycia praktyk wypełniane przez opiekuna z ramienia pracodawców potwierdzają, że dobór podmiotów był prawidłowy, co umożliwiło osiągnięcie zakładanych efektów. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, w tym metody weryfikacji i oceny z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dokumentowanie przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań zostały trafnie dobrane i umożliwiły skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Systematyczna ocena programu praktyk, poziomu ich realizacji i osiąganych efektów uczenia się prowadzona jest w oparciu o informacje zwrotne uzyskiwane od jednostek przyjmujących studentów na praktyki, a także samych studentów, po realizacji praktyki zawodowej. Całość informacji jest systematycznie, analizowana i podsumowywana w rocznym sprawozdaniu przygotowywanym przez kierunkowego opiekuna i raz w roku prezentowanym władzom Wydziału oraz władzom Uczelni.

Zgodnie z Regulaminem Studiów organizację roku akademickiego, z podziałem na semestry, ze wskazaniem terminów rozpoczęcia i zakończenia zajęć dydaktycznych, sesji egzaminacyjnych oraz egzaminów certyfikacyjnych z języków obcych określa decyzją Rektor Politechniki Śląskiej. Szczegółową organizację roku akademickiego na Wydziale Inżynierii Biomedycznej określa Dziekan. Wszystkie formy dla danych zajęć, zgodnie z programem studiów, realizowane są w ciągu 15 tygodni trwania semestru. Zajęcia dydaktyczne w trakcie semestru odbywają się od poniedziałku do piątku w godzi-

nach 08:00 – 20:00, przy czym z uwagi na stosunkowo niewielką liczbę studentów kierunku inżynieria biomedyczna, godziny późno popołudniowe i wieczorne są raczej sporadyczne. Tygodniowy wymiar zajęć określony jest w harmonogramie realizacji programu studiów i niezależnie od stopnia i specjalności nie przekracza 30 godzin, co średnio daje 6 godzin zajęć dziennie. Pomiędzy zajęciami, które najczęściej prowadzone są w blokach dwugodzinnych (2×45 min.), przewidziane są 15 minutowe przerwy. Czasem zdarzają się dłuższe przerwy (tzw. okienka). Dłuższe przerwy zazwyczaj są powodowane zajęciami ogólnouczelnianymi, takimi jak języki obce, wychowanie fizyczne, ale również matematyka, fizyka. Zajęcia te prowadzone są w oparciu o tę samą dla całej Uczelni bazę lokalową, jak również przez ten sam zespół nauczycieli akademickich. Harmonogram egzaminów ustalany jest w porozumieniu z grupami studenckimi, tak by egzaminy z poszczególnych zajęć w ramach tego samego semestru nie tylko nie nakładały się, ale by nie występowały w krótkich odstępach czasowych.

Załącznik 3. Analiza stanu faktycznego dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, kryterium 2.

Źródło:

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej, bezpieczeństwo wewnętrzne, Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte, 29-30 kwietnia 2022, s. 15-18.

wyciąg z raportu:

https://www.pka.edu.pl/wp-content/epka/ocena_i/2022/08/23/45_bezpiecze%C5%84stwo_wewn%C4%99trzne_AMW_Gdynia_1.pdf

Studia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne tak na poziomie studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia prowadzone w formule stacjonarnej i niestacjonarnej są przykładem wyodrębnionego organizacyjnie i programowo etapu studiów wyższych. Program studiów wizytowanego kierunku jest wyraźnie związany z potrzebami wynikającymi ze zmieniających się w sposób dynamiczny zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań bezpieczeństwa państwa. Takie rozwiązanie jest odpowiedzią na potrzebę utrwalania pożądanego stanu bezpieczeństwa wewnętrznego w zmieniającym się środowisku bezpieczeństwa. Treści programowe wynikają z efektów uczenia się i uwzględniają wiedzę z zakresu dyscypliny nauki o bezpieczeństwie, do której kierunek został przypisany. Obejmują one kierunkowe efekty uczenia się i efekty uczenia się przypisane do zajęć. Projektowanie, dobór treści i modyfikacja programów kształcenia na ocenianym kierunku odbywa się w odniesieniu do określonego w programie studiów i ich odpowiedniego poziomu (pierwszy i drugi stopień) profilu absolwenta studiów.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku w związku z przypisaniem kierunku studiów w 100% do dyscypliny nauki o bezpieczeństwie obejmuje obszary wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebne do wykonywania pracy w ramach struktur bezpieczeństwa na poziomie krajowym oraz lokalnym. Treści kształcenia umożliwiają

zapoznanie studentów z podstawami nauk o bezpieczeństwie, ze szczególnym uwzględnieniem aspektu bezpieczeństwa wewnętrznego. Na pierwszym stopniu są one związane m.in. z teorią bezpieczeństwa, bezpieczeństwem społecznym, bezpieczeństwem wewnętrznym w UE, zwalczaniem przestępczości, czy zarządzaniem kryzysowym, a na drugim stopniu z zagadnieniami tj.: metodologia badań nad bezpieczeństwem, ochrona ludności i obrona cywilna, zarządzanie systemami bezpieczeństwa wewnętrznego, czy strategia bezpieczeństwa wewnętrznego. Zmiany w modułach kształcenia uwzględniają określony w nim uogólniony zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji, jak też potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz dynamiki przeobrażeń zachodzących w środowisku bezpieczeństwa, w co aktywnie włączani są interesariusze zewnętrzni. Natomiast poziom obsługi zajęć przez kadrę naukową na ocenianym kierunku stanowi wyznik ich doświadczeń, wymiany wiedzy i dobrych praktyk z innymi podmiotami prowadzącymi działalność dydaktyczną. Program studiów i realizowane treści kształcenia są typowe dla zakresu dyscypliny nauki o bezpieczeństwie, a treści programowe mają charakter kompleksowy dotycząc wszystkich zagadnień aktualnego stanu wiedzy i metodyki badań prowadzonych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, do której przypisany jest oceniany kierunek. Program studiów zapewnia, studentom możliwość zdobycia wiedzy wskutek kształcenia, które obejmuje różne formy, w tym zwłaszcza wykłady i ćwiczenia. Pozwala też na nabycie specjalistycznych umiejętności i kompetencji społecznych, dzięki temu program studiów umożliwi dostosowanie się do szerokiego i zróżnicowanego grona interesariuszy zewnętrznych zapewniając realizację kierunkowych efektów uczenia się, a także efektów uczenia się przypisanych do zajęć.

Studia na ocenianym kierunku kończą się uzyskaniem odpowiednio do poziomu - kwalifikacjami pierwszego stopnia i tytułem zawodowym licencjata oraz kwalifikacjami drugiego stopnia i tytułem zawodowym magistra. W programie kształcenia uwzględnione są moduły obligatoryjne, których treści programowe są zgodne ze specyfiką nauk o bezpieczeństwie. Kształcenie na pierwszym stopniu trwa 6 semestrów, a łączna liczba punktów ECTS niezbędna do ich ukończenia wynosi 180 ECTS zarówno na studiach stacjonarnych, jak też niestacjonarnych. Kształcenie na pierwszym stopniu zostało podzie-

lone na grupę: treści podstawowych obejmujących dziewiętnaście zajęć, spośród których dziesięć jest wybieralnych przez studenta wybiera (co najmniej po jedno zajęcia w semestrze II i III, aby uzyskać łącznie 30 ECTS za semestr) i kierunkowych obejmujących dwadzieścia dwa zajęcia, tożsame dla każdej z czterech specjalności oraz grupę treści specjalistycznych obejmujących od jedenastu do czternastu zajęć w zależności od specjalności (wraz z praktyką programową realizowaną w semestrach II-IV, przy czym punkty ECTS za praktykę zaliczane są w semestrze V). Dobór zajęć i treści kształcenia w tej grupie jest dostosowany do potrzeb wynikających z konkretnej specjalności.

Kształcenie na studiach drugiego stopnia trwa 4 semestry, a łączna liczba punktów ECTS niezbędna do ich ukończenia wynosi 120 ECTS zarówno na studiach stacjonarnych, jak też niestacjonarnych i jest podzielone na grupę: treści podstawowych obejmujących szesnaście zajęć, z czego dziesięć jest wybieralnych (spośród tych zajęć student wybiera co najmniej po jednym zajęciach na semestrze II i III, tak by uzyskać w sumie co najmniej 30 pkt ECTS), treści kierunkowych obejmujących dwanaście zajęć, tożsame dla obu specjalności i treści specjalistycznych obejmujących osiem zajęć. Dobór zajęć i treści kształcenia w tym module jest dostosowany do potrzeb wynikających z konkretnej specjalności.

Zajęcia na ocenianym kierunku zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu są realizowane w prawidłowej proporcji głównie w formie wykładów, ćwiczeń, seminariów. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu tak studiów I, jak i II stopnia jest uzyskanie wymaganej (zależnej od poziomu studiów) liczby punktów ECTS, pozytywna ocena pracy licencjackiej/magisterskiej i złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym. Program kształcenia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne jest realizowany za pomocą różnych metod kształcenia, a ich dobór uzależniony jest od rodzaju prowadzonych zajęć i efektów, które każdorazowo mają zostać osiągnięte przez studenta. Metody kształcenia, zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu stanowią odzwierciedlenie specyfiki dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Podczas zajęć zastosowanie znajdują takie metody, jak m.in.: metoda podająca, wykład wzbogacony elementami prezentacji multimedialnych, opis wyjaśniający, dyskusje moderowane przez prowadzących, metoda „burzy mózgów”, praca w grupach, analiza i rozwiązywanie praktycznych

problemów, wystąpienia studentów, ćwiczenia i gry symulacyjne, czy też rozwiązywanie kazuśw prawnych. Podczas zajęć rozwijane są także umiejętności badawcze studentów, w ramach poszczególnych zajęć a zwłaszcza w trakcie seminariów dyplomowych i metodologii badań nad bezpieczeństwem.

W procesie dydaktycznym wykorzystywane są także techniki kształcenia na odległość. Uczelnia wdrożyła platformę eduPortal stanowiącą elementem wzbogacającą ofertę dydaktyczną na wizytowanym kierunku, dzięki czemu realizowany jest proces dydaktyczny w formie zajęć zdalnych. Dodatkowo, treści kształcenia mogą być przygotowywane bezpośrednio na platformie lub importowane jako gotowe pliki i tam zamieszczane. Zadeklowana platforma umożliwia też przeprowadzenie spotkania ze studentem, poza harmonogramem konsultacji, co stanowi pożądane rozwiązanie w sytuacji ograniczeń wynikających z pandemii COVID-19. W procesie uczenia na odległość uczelnia wykorzystuje też inne ogólnodostępne platformy edukacyjne tj.: MS Teams, Zoom, Cisco Webex. Przyjęte metody i narzędzia kształcenia umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, związanych z wymaganiami rynku pracy, a także w obszarze przygotowania do prowadzenia badań. Są one dostosowane też do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W doborze metod kształcenia uwzględniane są najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a także odpowiednio dobierane narzędzia wspomagające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia. Na ocenianym kierunku realizowana jest nauka języka obcego zgodnie ze standardami obowiązującymi w tym zakresie.

Kształcenie językowe na pierwszym stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych odbywa się na czterech pierwszych semestrach (studia stacjonarne semestry 1-4 po 30 godzin i studia niestacjonarne semestry 1-3 po 25 godzin, 4 semestr – 15 godzin) oraz na pierwszym semestrze w ramach studiów drugiego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnym (łącznie 30 godzin). Kompetencje językowe studentów są sprawdzane zgodnie z rygorami rozliczenia zajęć. Na pierwszym stopniu absolwent ma znać język obcy na poziomie B2, a na drugim stopniu na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Od studentów wymagana jest też samodzielność i kreatywność oraz umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy zdobytej podczas

zajęć teoretycznych. Plany i harmonogramy układane są w sposób racjonalny i zapewniający właściwą organizację procesu kształcenia. Metody i techniki kształcenia na odległość i ich stosowanie są w sposób właściwy wykorzystywane, umożliwia to racjonalizację kształcenia z wykorzystaniem odpowiednich platform, co zapewnia osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Metody kształcenia na ocenianym kierunku pozwalają studentom indywidualizować ścieżki kształcenia w ramach studiów przez możliwość wyboru specjalności odpowiedniej dla poziomu studiów. Indywidualizacja kształcenia wyraża się poprzez umożliwienie studentom dostosowania warunków studiowania w wymiarze dydaktycznym i organizacyjnym do ich indywidualnych potrzeb. Postępy w nauce omawiane są na bieżąco podczas zajęć grupowych, a ich harmonogram umożliwia na pełne uczestnictwo w procesie kształcenia. Zgodnie z regulaminem studenci mają możliwość indywidualnej organizacji studiów, upoważniającej do częściowego zwolnienia z obowiązku uczęszczania na zajęcia dydaktyczne. Istnieje też możliwość odbywania wybranej części studiów na uczelni partnerskiej w ramach programu Erasmus+. Względem studentów z niepełnosprawnościami realizowana jest tzw. zasada indywidualnego ustalania terminów zaliczeń i egzaminów, kolokwiiów i konsultacji, jak też ustanowiono system pomocy w postaci stypendium dla osób z niepełnosprawnością, które może otrzymać student posiadający odpowiednie orzeczenie o niepełnosprawności.

Liczba grup uczestniczących w poszczególnych rodzajach zajęć jest regulowana drodze wewnętrznych aktów normatywnych uczelni tak, aby wykłady były prowadzone dla wszystkich studentów danego rodzaju i rocznika studiów, kierunku lub specjalności z uwzględnieniem warunków lokalowych oraz programów studiów, a ćwiczenia, zajęcia seminaryjne, konwersatoria i zajęcia z WF prowadzone mają być w grupach do 25 osób, a laboratoria i zajęcia warsztatowe w grupach do 15 osób.

Na ocenianym kierunku studenci odbywają także obowiązkowe praktyki, których celem jest zapoznanie studenta z podstawowymi procedurami i normami prawnymi z zakresu bezpieczeństwa oraz poznanie przez studenta metod pracy stosowanych w ramach różnych podmiotów w procesie stanowienia i realizacji przedsięwzięć dotyczących

bezpieczeństwa, doskonalenie umiejętności komunikowania przy użyciu różnych kanałów i technik w ramach różnych form aktywności związanych z działaniami na rzecz bezpieczeństwa, czy też zapoznanie z pozarządowymi formami i sposobami działań na rzecz bezpieczeństwa, jak również zdobycie specjalistycznej wiedzy z zakresu pracy w strukturach obronnych. Studenci mają też możliwość odbycia praktyki umożliwiającej zdobycie doświadczenia w zakresie koordynacji projektów i prowadzenia działalności analitycznej w Warszawskim Instytucie Inicjatyw Strategicznych. Zgodnie z harmonogramem zajęć przedstawionym przez uczelnię uprawdopodobnione zostało właściwe planowanie, a tym samym efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach zarówno w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na studiach pierwszego i drugiego stopnia, jak też w trybie zdalnym oraz odbycie w sposób właściwy obowiązkowych praktyk. Właściwie wykorzystany jest także czas przeznaczony na samodzielne uczenie się, czas przeznaczony na weryfikację wszystkich efektów oraz przekazywanie informacji studentom o uzyskanych efektach.

Załącznik 4. Analiza stanu faktycznego dla kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze, kryterium 2.

Źródło:

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej, międzynarodowe stosunki gospodarcze, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Data przeprowadzenia wizytacji: 10-11 marca 2022, s. 13-20.

wyciąg z raportu:

https://www.pka.edu.pl/wp-content/epka/ocena_i/2022/06/21/53_miedzynarodowe_stosunki_gospodarcze_UE_Poznan.pdf

Przedmiotem analizy był program studiów opracowany zgodnie Uchwałą nr 42 (2018/2019) Senatu z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie programów studiów na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz sposobu ich przygotowania oraz uchwałami podjętymi w kolejnych latach wprowadzającymi modyfikacje do programu studiów.

Program studiów I stopnia obejmuje zajęcia ujęte w bloki zajęć podstawowych, kierunkowych oraz specjalnościowych. W ramach zajęć podstawowych ujęte są treści programowe z zakresu mikroekonomii, makroekonomii, podstaw zarządzania, rachunkowości finansowej, statystyki opisowej, zastosowań matematyki w ekonomii i zarządzaniu, finansów przedsiębiorstw, międzynarodowych stosunków gospodarczych, technologii informacyjnych. Zajęcia zaliczone do kierunkowych obejmują w szczególności zaawansowane treści programowe z podstaw prawa, integracji europejskiej, podstaw marketingu, finansów międzynarodowych, marketingu międzynarodowego. Blok zajęć specjalnościowych obejmuje treści programowe ujęte w ramach dwóch specjalności: zrównoważona gospodarka światowa i biznes międzynarodowy. Uzupełnieniem treści programowych są zagadnienia ujęte w ramach wykładów do wyboru, które są odpowiednio dobrane z punktu widzenia kierunku studiów i dyscyplin, do których został on przyporządkowany. Na studiach stacjonarnych realizowane są zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godz. Ujęte w programie studiów I stopnia treści programowe są zgodne z efektami

uczenia się przyjętymi dla kierunku. Odpowiadają one aktualnemu stanowi wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Treści programowe są zbieżne z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Treści te są odpowiednio uszczegółowione w sylabusach zajęć. Są one kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają osiągnięcie wszystkich kierunkowych i zajęciowych efektów uczenia się.

Program studiów II stopnia obejmuje zajęcia ujęte w bloki zajęć podstawowych, kierunkowych oraz specjalnościowych. W ramach zajęć podstawowych ujęte są treści programowe z zakresu ekonomii międzynarodowej, statystyki matematycznej, międzynarodowych finansów przedsiębiorstw, gospodarki i społeczeństwa krajów członkowskich Unii Europejskiej. Zajęcia zaliczone do kierunkowych obejmują w szczególności zaawansowane treści programowe dotyczące globalizacji, logistyki międzynarodowej, strategii marketingowych na rynkach zagranicznych, przedsiębiorczości międzynarodowej, zarządzania zmianą. Blok zajęć specjalnościowych obejmuje treści programowe ujęte w ramach czterech specjalności: international business, logistyka międzynarodowa, przedsiębiorstwo i dyplomacja gospodarcza w Europie oraz zarządzanie i finanse międzynarodowe. Poza tym w programie ujęto szereg zajęć kierunkowych i specjalnościowych do wyboru zawierających treści z zakresu ekonomii, finansów, zarządzania i informatyki. Treści programowe ujęte w programie studiów II stopnia są zgodne z efektami uczenia się przyjętymi dla kierunku. Odpowiadają one aktualnemu stanowi wiedzy i metodyki badań w obszarze ekonomii międzynarodowej, finansów międzynarodowych, integracji europejskiej, konkurencyjności gospodarki. Treści te są również zbieżne z zakresem działalności naukowej Uczelni prowadzonej w tych dyscyplinach. Treści programowe są specyficzne poprzez odpowiednie ich uszczegółowienie w sylabusach zajęć. Są one kompleksowe dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają osiągnięcie wszystkich kierunkowych i zajęciowych efektów uczenia się. Taki dobór treści programowych zapewnia absolwentom zaawansowaną interdyscyplinarną wiedzę na temat gospodarki światowej i różnych aspektów jej funkcjonowania.

Studia I stopnia trwają 3 lata i prowadzone są w ramach 6 semestrów. Przyjęty w pro-

gramie studiów nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów wynosi 180. Kalkulacja nakładu pracy oparta jest na przeliczniku 1 punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć podany jest w sylabusach. Obejmuje on takie elementy jak uczestnictwo w ćwiczeniach i wykładach, przygotowanie do egzaminu, przygotowanie do sprawdzianu/kolokwium, konsultacje z prowadzącym zajęcia, uczestnictwo w egzaminie, przygotowanie do ćwiczeń i został poprawnie oszacowany. Tak określony nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć na studiach I stopnia zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Studia II stopnia trwają 2 lata i prowadzone są w ramach 4 semestrów. Określony w programie studiów nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów wynosi 120. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć wskazany jest w sylabusach. Obejmuje on takie elementy jak uczestnictwo w ćwiczeniach i wykładach, przygotowanie do egzaminu, przygotowanie do sprawdzianu/kolokwium, konsultacje z prowadzącym zajęcia, uczestnictwo w egzaminie, przygotowanie do ćwiczeń. Oszacowanie nakładu pracy dla całych studiów i poszczególnych zajęć jest poprawne i pozwala na studiach drugiego stopnia na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Na studiach I i II stopnia prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej wszystkie zajęcia wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Program studiów stacjonarnych I stopnia obejmuje 1800 godzin zajęć, a studiów niestacjonarnych - 1076-1078 godzin w zależności od specjalności. Na studiach stacjonarnych liczba punktów ECTS przypisana do tych zajęć wynosi 91 i 95,5 w zależności od specjalności, a na studiach niestacjonarnych 45 i 47,5 punktów. Osiągnięcie przez studentów studiów niestacjonarnych pozostałej liczby punktów ECTS niezbędnej do osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się w ramach pracy własnej jest trudne do zrealizowania. Program studiów stacjonarnych II stopnia obejmuje łącznie 1200 godzin, a niestacjonarnych 720 godzin. Do zajęć tych przyporządkowano na studiach stacjonarnych 60-61

punktów ECTS w zależności od specjalności, a na studiach niestacjonarnych 27 punktów. Osiągnięcie pozostałej liczby punktów ECTS niezbędnej do osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta wydaje się trudne do zrealizowania. Na studiach stacjonarnych poszczególne zajęcia realizowane są w wymiarze 15, 30, 45 i 60 godzin, a na studiach niestacjonarnych ich wymiar wynosi od 18 do 60 godzin. Wymiar godzin dla poszczególnych zajęć jest dobrany prawidłowo i pozwala na osiągnięcie przez studentów przyjętych dla nich efektów uczenia się. W odniesieniu do obydwu poziomów studiów prowadzonych w formie studiów stacjonarnych liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami.

Zajęcia dydaktyczne na obu poziomach kształcenia podzielone są na cztery bloki: 1) blok A, obejmujący zajęcia umożliwiające nabycie podstawowej wiedzy, umiejętności i kompetencji o charakterze uniwersalnym; 2) blok B, obejmujący zajęcia umożliwiające nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych z kierunkiem kształcenia; 3) blok C, obejmujący zajęcia umożliwiające nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych ze specjalnością a na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia bez specjalności umożliwiające nabycie specjalistycznej wiedzy, umiejętności i innych kompetencji; 4) bloki D(A), D(B) oraz D(C), obejmujące zajęcia z grupy A, B lub C, realizowane w języku obcym. Na obu poziomach kształcenia, na pierwszym roku studiów, największy udział w planie zajęć mają zajęcia zaliczone do podstawowych. Na kolejnych semestrach zwiększa się udział zajęć związanych z kierunkiem, a na ostatnim roku studiów przeważają zajęcia zaliczone jako specjalnościowe. Zajęcia umożliwiające nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych ze specjalnością poprzedzone są zajęciami, podczas których studenci nabywają wstępną wiedzę i umiejętności niezbędne do pogłębiania wiedzy oraz umiejętności specjalistycznych. W trakcie trzech ostatnich semestrów studenci kierunku uczestniczą w seminariach dyplomowych i przygotowują pracę dyplomową (licencjacką lub magisterską). Taka sekwencja grup zajęć i poszczególnych zajęć jest prawidłowa i zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Zajęcia na kierunku prowadzone są w formie wykładów i ćwiczeń, w tym laborato-

riów, seminariów i lektoratów, a na studiach stacjonarnych I stopnia także zajęć z wychowania fizycznego. Na studiach stacjonarnych I stopnia na zajęcia w formie wykładów i ćwiczeń przypada po 50%, a na studiach niestacjonarnych odpowiednio 52,5% i 47,5%. Na studiach stacjonarnych II stopnia na zajęcia w formie wykładów przypada 54% i na ćwiczenia 46%, a na studiach niestacjonarnych odpowiednio 57% i 43%. Dobór form dla poszczególnych zajęć oraz proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach na studiach I i II stopnia są prawidłowe i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia studenci mają do wyboru po dwie specjalności. Liczba punktów ECTS przypisanych do przedmiotów do wyboru wynosi na studiach stacjonarnych 71 i 74 w zależności od specjalności, co stanowi odpowiednio 39% i 41% ich łącznej liczby. Na studiach stacjonarnych na roku drugim uruchomione zostały obydwie, a na studiach niestacjonarnych ze względu na małą liczbę studentów jedna. Poza tym studenci zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych mają możliwość dokonywania wyboru zajęć nie objętych specjalizacją oraz wykładów ogólnych i zajęć prowadzonych w języku obcym. Na studiach niestacjonarnych zajęciom do wyboru przyporządkowano 78 punktów ECTS, tj. 43% ich łącznej liczby. Natomiast na studiach II stopnia na studiach stacjonarnych są cztery specjalności (3 uruchomione), zaś na niestacjonarnych nie ma specjalności. Studenci zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych mają możliwość dokonywania wyboru zajęć nie objętych specjalizacją oraz szeregu wykładów ogólnych i zajęć prowadzonych w języku obcym. Liczba punktów ECTS przypisanych do przedmiotów do wyboru wynosi na studiach stacjonarnych 47, a na studiach niestacjonarnych 36, co stanowi odpowiednio 39% i 30% ich łącznej liczby. Oznacza to, że program studiów umożliwia studentom studiów I i II stopnia wybór zajęć, do których przypisano nie mniej niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS.

W programie studiów I stopnia do zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek przypisano 152 ECTS. Są to w szczególności: międzynarodowe transakcje gospodarcze, badanie rynków zagranicznych, międzynarodowe porównania gospodarcze, finanse mię-

dzynarodowe, analiza ryzyka międzynarodowego, *project development and fundraising*. W programie studiów II stopnia do zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek przypisano 102 ECTS. Są to w szczególności: *MNC'S strategy, handel zagraniczny – dla zaawansowanych, microeconomics of competitiveness* (zajęcia oferowane we współpracy z Harvard Business School), *globalization and regionalization, współczesne strategie marketingowe na rynkach zagranicznych, współczesne strategie marketingowe na rynkach zagranicznych, contemporary marketing strategies on foreign markets*. Dla obydwu poziomów studiów na kierunku do zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, przypisano liczbę punktów ECTS w wymaganym wymiarze.

W programie studiów na kierunku duży nacisk kładziony jest na nauczanie języków obcych w trakcie zajęć obowiązkowych. Studenci mają także możliwość wyboru wykładów prowadzonych w językach obcych oraz wykładów odbywających się w ramach zajęć otwartych, z których część prowadzona jest w językach obcych przez przedstawicieli nauki i praktyki gospodarczej. Zajęcia w językach obcych odbywają się w wymiarze 270 godzin na studiach stacjonarnych I stopnia oraz 150 godzin na studiach niestacjonarnych I stopnia, w tym 240 godzin lektoratów na studiach stacjonarnych i 120 godzin na studiach niestacjonarnych I stopnia oraz 30 godzin wykładu na jednym z dwóch ostatnich semestrów studiów pierwszego stopnia. Na studiach II stopnia wymiar godzin zajęć obowiązkowych w języku obcym jest znacznie niższy i obejmuje uczestniczenie w 30-godzinnym wykładzie w języku obcym. Uzupełnieniem kształcenia językowego są wykłady do wyboru.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych zaliczono zajęcia z integracji europejskiej (6 ECTS), negocjacji w biznesie międzynarodowym (są to zajęcia w ramach jednej specjalności, 3 ECTS), człowiek a środowisko (zajęcia do wyboru zawierające treści programowe z zakresu środowiska naturalnego, 3 ECTS). Część tych zajęć nie jest obligatoryjna dla wszystkich studentów i nie zawiera w niezbędnym zakresie treści należących do dziedziny nauk humanistycz-

nych. Natomiast na studiach stacjonarnych II stopnia do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych zaliczono zajęcia z kulturowych uwarunkowań biznesu międzynarodowego (6 punktów ECTS) zawierające w ramach treści programowych m.in. elementy z zakresu kultury jako nauki i kultury wybranych społeczeństw, ale nie w zakresie pozwalającym na zaliczenie zajęć w całości do dziedziny nauk humanistycznych. Uczelnia poinformowała jednocześnie, że przystąpiła do modyfikacji programów studiów przewidującej m.in. zmiany w ofercie zajęć z dziedziny nauk humanistycznych.

Rekomenduje się sfinalizowanie tych prac i wprowadzenie do programu studiów I i II stopnia zajęć, których treści programowe można w pełni przypisać do dziedziny nauk humanistycznych z liczbą punktów ECTS nie mniejszą niż 5 dla każdego poziomu kształcenia.

Program studiów na kierunku, zarówno na studiach I, jak i II stopnia, nie przewiduje prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W odniesieniu do wielu zajęć wykorzystywana jest natomiast możliwość wspomagania ich realizacji przy zastosowaniu platformy Moodle lub aplikacji MS Teams, w szczególności do przekazywania materiałów dydaktycznych.

Ze względu na sytuację epidemiczną Uczelnia od 11 marca 2020 r. przeszła na realizację zajęć w trybie zdalnym, co trwało do końca tegoż roku akademickiego i przez cały kolejny. W tym trybie odbywały się zarówno zajęcia, jak i zaliczenia i egzaminy. Rok akademicki 2021/2022 rozpoczął się od prowadzenia zajęć w formie stacjonarnej. Od 17 grudnia 2021 r. wzrost liczby zachorowań skłonił Uczelnię do ponownego przejścia na tryb zdalny, co trwało do końca semestru. Dotyczyło to także zaliczeń i egzaminów. W przypadkach wynikających z sytuacji zdrowotnej studentów i nauczycieli akademickich w odniesieniu do poszczególnych zajęć stosowane było także kształcenie hybrydowe bądź zdalne. W okresie obowiązywania przepisów ograniczających kształcenie w formie stacjonarnej zajęcia w formie zdalnej odbywały się najczęściej za pomocą aplikacji Microsoft Teams w trybie synchronicznym. Zajęcia prowadzone w trybie zdalnym/hybrydowym prowadzone były w terminach wskazanych w planach zajęć. Uczelnia przygotowała i udostępniła na stronie internetowej instrukcję instalacji aplikacji Teams oraz logowania

na kursy zdalne. Narzędzia platformy MS Teams zapewniały osiągnięcie przez studentów przyjętych dla kierunku studiów efektów uczenia się.

Na kierunku dla osiągnięcia przyjętych dla niego efektów uczenia się stosowany jest zróżnicowany zestaw metod kształcenia. Pracownicy badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku stosują zarówno tradycyjne metody podające, jak i nowoczesne metody poszukujące i eksponujące. Dobór metod kształcenia zależy od formy zajęć oraz przekazywanych treści i celów kształcenia. Wykłady prowadzone są w formie wykładów informacyjnych lub problemowych. Przekaz wiedzy i kształtowanie umiejętności w ramach tych zajęć wspomagany jest często prezentacjami multimedialnymi i materiałami dydaktycznymi zamieszczanymi na platformie Moodle lub aplikacji MS Teams. Zajęcia z przedmiotów obowiązkowych prowadzone są w większości jako wykłady i konwersatoria. W ramach części z tych zajęć wykorzystywane są nowoczesne i niestandardowe metody dydaktyczne, jak np. grywalizacja, game-based learning czy techniki teatralne. Na zajęciach kierunkowych i specjalnościowych w szerokim zakresie wykorzystywane są metody aktywizujące zmierzające do wykorzystania nabytej wiedzy oraz kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych. Należą do nich w szczególności dyskusja, debata, burza mózgów, studium przypadku, analiza i interpretacja tekstów, realizacja i prezentacja indywidualnych i zespołowych projektów, gra dydaktyczna, referaty. Wskazany zestaw metod kształcenia i ich odpowiednie dostosowanie do zajęć pozwalają na osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Metody te uwzględniają najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej stosowane na kierunkach studiów związanych z dziedziną nauk społecznych. Do prowadzenia zajęć stosowany jest będący na wyposażeniu sali zestaw narzędzi wspomagających proces nauczania, jak system inteligentnego sterowania, wideoprojektory, komputery, nagłośnienie, kamery wideokonferencyjne, ekrany elektryczne, wizualizery, dostęp do Internetu, platformy internetowe. Zestaw tych środków i narzędzi jest właściwie dobrany do celów kształcenia i efektów uczenia się przyjętych dla poszczególnych zajęć.

Metody kształcenia stosowane na kierunku stymulują studentów do samodzielności w zakresie zdobywania wiedzy i rozwijania umiejętności w ramach pracy własnej

związanej z przygotowaniem do zajęć. W razie potrzeby uzyskania wsparcia poza zajęciami dydaktycznymi studenci mogą kontaktować się z nauczycielami akademickimi podczas konsultacji, które odbywają się dwa razy w tygodniu. Dodatkowym kanałem komunikacji jest poczta elektroniczna, platforma Moodle oraz aplikacja MS Teams. Ważnym elementem procesu nauczania jest rozwijanie kompetencji społecznych w zakresie pracy w zespole i kierowania zespołem. Ma to miejsce w przypadku opracowywania projektów, analiz studiów przypadku i prezentacji. Do rozwijania samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie nauczania służą także nieobowiązkowe praktyki, praca w samorządzie i licznych organizacjach studenckich, w tym w kołach naukowych. Promotorzy proponują seminarzystom zaangażowanie w działalność kół naukowych, udział w konferencjach naukowych, przygotowywanie tekstów naukowych, publikowanie ich w czasopiśmie studenckich lub podczas studenckich konferencji naukowych.

Przygotowanie metodyczne do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany lub udziału w tej działalności ma miejsce w ramach różnych grup zajęć. Istotną rolę odgrywają w tym zakresie seminaRIA dyplomowe trwające 3 semestry na studiach I stopnia i dwa semestry na studiach II stopnia. Metody badawcze, z którymi zapoznają się studenci wynikają z tematyki pracy dyplomowej oraz specjalizacji promotora. Na studiach I stopnia metodą taką jest w szczególności dyskusja nad przygotowywanymi fragmentami oraz całością pracy dyplomowej, a na studiach II stopnia dodatkowo burza mózgów. W ramach seminariów studenci zapoznają się z metodyką poszukiwania problemu badawczego, umiejętnością formułowania tego problemu, umiejętnością formułowania celu badawczego, poznają sposoby poszukiwania źródeł właściwych dla przeprowadzenia studiów literaturowych, formułowania hipotez badawczych, następnie ich weryfikacji, przeprowadzania badań empirycznych dostosowanych do problemu i celu badawczego, wykorzystania danych pierwotnych lub wtórnych, ich obróbki i prezentacji wyników. Na studiach I stopnia zajęciami przygotowującymi do prowadzenia pracy naukowej są także statystyka opisowa, technologie informacyjne oraz szereg innych zajęć – np. międzynarodowe transakcje gospodarcze, badanie rynków zagranicznych, międzynarodowe porównania gospodar-

cze, finanse międzynarodowe, analiza ryzyka międzynarodowego. Na studiach II stopnia, poza seminarium, zajęciami przygotowującymi do prowadzenia pracy naukowej są statystyka matematyczna oraz MNC'S strategy, handel zagraniczny – dla zaawansowanych, microeconomics of competitiveness, globalization and regionalization, współczesne strategie marketingowe na rynkach zagranicznych, współczesne strategie marketingowe na rynkach zagranicznych, contemporary marketing strategies on foreign markets. Na zajęciach tych, na obydwu poziomach studiów, stosowane są takie metody dydaktyczne analizy przypadków, rozwiązywania zadań, przygotowania projektów, prezentacja wyników pracy, które kształtują wiedzę i umiejętności studentów w zakresie formułowania problemu badawczego i ocena jego potencjalnej wartości naukowej, formułowania pytań badawczych, celu badawczego oraz przedmiotu badań, hipotez/założeń (propozycji badawczych), doboru metodyki badawczej do celu i przedmiotu badań, doboru narzędzi zbierania i analizy danych, stosowania metod, technik, narzędzi analizy danych ilościowych i jakościowych, logiki formułowania wniosków badawczych. Stosowanie wskazanych metod dydaktycznych jest wspomagane za pomocą takich narzędzi jak: MS Excel, SPSS, StatSoft Statistica, bazy danych - np. Eurostat, OECD czy UNCTAD, mapy ryzyka oraz formularze stosowane do identyfikacji i szacowania ryzyka międzynarodowego, oprogramowanie R i R Studio, narzędzia służące do monitorowania mediów jak Brand24 i Newspoint, aplikacje do przygotowania projektów dostępne dla projektodawców (opensource). O stosowaniu konkretnych narzędzi decyduje wykładowca prowadzący dane zajęcia dostosowując je do realizacji treści programowych.

Wskazany szeroki i prawidłowo dobrany zestaw metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, stosowanych na obydwu poziomach studiów, umożliwia przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności.

Lektoraty oraz wykłady w języku obcym prowadzone są z zastosowaniem szerokiego i zróżnicowanego zestawu metod kształcenia, jak: konwersatorium językowe, analiza tekstów, metoda sytuacyjna, burza mózgów, dyskusja, gra dydaktyczna, analiza przy-

padków. Metody te pozwalają na rozwijanie umiejętności komunikacji w języku obcym w sytuacjach codziennych i biznesowych, zaznajomienie ze słownictwem podstawowym i ekonomicznym, rozwijanie umiejętności rozumienia tekstu pisanego i nagranego, przekazanie wiedzy z zakresu funkcjonowania i kultury firmy danego obszaru językowego. Umożliwia to uzyskanie przez studentów studiów I stopnia kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2. Natomiast na studiach II stopnia w związku z brakiem w programie studiów lektoratu z języka obcego rozwijanie kompetencji językowych następuje poprzez udział w zajęciach prowadzonych w języku obcym. Zajęcia te prowadzone często w formie konwersatoriów pozwalają na rozwijanie znajomości słownictwa specjalistycznego i jego zastosowania w praktyce gospodarczej i badaniach naukowych. Pozwalają one na uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2+.

Organizacja procesu nauczania na kierunku umożliwia studentom realizację programu studiów z uwzględnieniem indywidualnych zainteresowań oraz liczby punktów ECTS przypisanej poszczególnym zajęciom ujętym w planie studiów. W ramach poszczególnych programów studiów studenci mają możliwość wyboru zajęć w wymiarze, jak wskazano już powyżej, co najmniej 30% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie. Na obu stopniach studiów wspieraniu zainteresowań studentów służy liczna grupa przedmiotów specjalnościowych do wyboru. Przedmioty te mają różnorodny profil tematyczny, który może być dostosowany do indywidualnych zainteresowań studentów.

Regulamin studiów umożliwia dostosowanie procesu nauczania do indywidualnych potrzeb studentów przez kontynuowanie nauki w specjalnych trybach, takich jak indywidualna organizacja studiów lub indywidualny program studiów. Studenci wybitnie uzdolnieni mogą się ubiegać o realizację studiów albo ich określonej części według indywidualnych programów studiów, w tym planów studiów. Student ubiegający się o realizację studiów w tym trybie powinien mieć wysoką średnią ocen oraz wykazywać szczególne zainteresowania dziedziną nauki reprezentowaną przez wybranego opiekuna naukowego. Dla studenta wyznaczany jest opiekun naukowy mający stopień naukowy doktora ha-

bilitowanego lub tytuł profesora. Studia realizowane w tym trybie nie mogą skutkować zmianą okresu trwania studiów. Obecnie na kierunku nie ma studentów korzystających z indywidualnego programu studiów.

Regulamin studiów przewiduje, że w wypadkach uzasadnionych stanem zdrowia, dla studentek ciężą i opieką nad dzieckiem, trudną sytuacją rodzinną student uprawniony jest do wystąpienia z wnioskiem do właściwego dyrektora studiów o wyrażenie zgody na indywidualną organizację studiów. Zgodę na taką organizację studiów wydaje się do czasu ukończenia studiów, chyba że z wniosku studenta o IOS wynika termin krótszy. Na wniosek studenta z niepełnosprawnością, zaopiniowany przez pełnomocnika rektora ds. osób niepełnosprawnych, właściwy dyrektor studiów może podjąć decyzję o zmianie sposobu jego uczestnictwa w zajęciach, a w szczególności o włączaniu do udziału w zajęciach osób trzecich, występujących w charakterze: asystenta osoby z niepełnosprawnością, tłumacza języka migowego oraz o odpowiedniej do sytuacji studenta zmianie organizacji zajęć. Obecnie na studiach I i II stopnia z indywidualnej organizacji studiów korzysta po kilka osób.

W okresie przed wprowadzeniem ograniczeń wynikających z pandemii metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane były jedynie pomocniczo. Uczelnia uruchomiła w 2009 r. platformę Moodle jako obowiązkową dla pracowników przy pomocniczym wykorzystywaniu metod i technik kształcenia na odległość, zwłaszcza dla zamieszczania materiałów dydaktycznych. Obecnie istnieje także możliwość wspomagania realizacji zajęć przy użyciu aplikacji MS Teams. Ma to formę udostępniania materiałów do zajęć (np. prezentacje multimedialne, studia przypadku, literatura do przedmiotu, wytyczne pisania prac/esejów). W okresach nauki zdalnej, jak wskazano powyżej, wszystkie zajęcia, w tym też te kształtujące umiejętności praktyczne, prowadzone były z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Program studiów nie przewiduje realizacji praktyk zawodowych. Należy jednak odnotować, że mimo to studenci kierunku korzystają z praktyk i staży oferowanych przez partnerów biznesowych Uczelni a koordynowanych przez Biuro Karier.

Organizacja procesu nauczania oparta jest na zarządzeniach Rektora w sprawie organizacji roku akademickiego oraz Regulaminie studiów. Rok akademicki trwa od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego i dzieli się na dwa semestry. Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego rektor w drodze zarządzenia ustala czas trwania: semestrów, sesji egzaminacyjnych, w tym sesji poprawkowych, przerw i dni wolnych od zajęć. Semestry obejmują po 15 tygodni zajęć a sesje podstawowe i poprawkowe po dwa tygodnie. Harmonogram roku akademickiego jest ogłaszany nie później niż 31 maja roku poprzedzającego rok, w którym rozpoczyna się dany rok akademicki. Nadzór nad procesem nauczania i porządkiem formalnoprawnym oraz kontrolę wypełniania obowiązków regulaminowych przez studentów na danym kierunku studiów sprawuje właściwy dyrektor studiów.

Szczegółowe semestralne rozkłady zajęć są ogłaszane na stronie internetowej Uczelni w terminie co najmniej jednego tygodnia przed rozpoczęciem zajęć w danym semestrze studiów. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku od godz. 8 do godz. 20.00 z różnym ich rozkładem w trakcie tygodnia i dnia dla poszczególnych lat studiów i grup zajęciowych. Niektóre dni tygodnia są wolne od zajęć. Zajęcia z danego przedmiotu obejmują jednorazowo dwie jednostki lekcyjne. Pomiędzy nimi przewidziana jest 15-minutowa przerwa. Liczba godzin zajęć dydaktycznych w tygodniu w poszczególnych semestrach na studiach stacjonarnych I stopnia wynosi od 14 do 23, a na studiach II stopnia od 15 do 22 (najniższy wymiar zajęć obowiązuje w ostatnim semestrze studiów, co związane jest z finalizowaniem prac dyplomowych). Zajęcia na studiach niestacjonarnych organizowane są w ramach 9 zjazdów w każdym semestrze. Zajęcia dydaktyczne na studiach niestacjonarnych I i II stopnia odbywają się w piątki (od godziny 16.10) oraz w soboty i niedziele a dla wyższych lat studiów w soboty i niedziele. Zajęcia w soboty i niedziele odbywają się od godziny 8.20 do godzin popołudniowych bądź wieczornych. Organizowane są dla większości zajęć w blokach 2 a rzadko 4 godzin lekcyjnych z 10/15-minutową przerwą pomiędzy nimi oraz 20/30-minutową w porze obiadowej. Liczba godzin zajęć w trakcie zjazdu nie przekracza dziewięciu dziennie. Nie występuje zjawisko kumulacji zajęć z tego samego przedmiotu w trakcie dnia zajęciowego.

Wskazane rozplanowanie zajęć w trakcie roku akademickiego, tygodnia i poszczególnych dni umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się w ramach sesji egzaminacyjnych jest odpowiednio długi i umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz przekazanie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Publikacja powstała dzięki realizacji zadania publicznego
„Portal Jakości Kształcenia - Dobre Praktyki Dydaktyczne”
współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki
otrzymanych w 2022 r. w ramach konkursu
„Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”.